

Oslo Høyres Bystyreprogram 2019 - 2023

Vi tror på Oslo

Oslo Høyres bystyreprogram 2019-2023

Vedtatt på Oslo Høyres årsmøte 26. januar 2019.

Innhold

Kjære velger.....	3
1. Kunnskap i skolen og gode oppvekstmiljøer	4
Språkkunnskap er nøkkelen til læring og inkludering	4
Gode og trygge læringsmiljøer både på skolen og hjemme.....	4
En ny sjanse	5
Barnehage og skole i verdensklasse	5
Barnehager for læring og lek.....	5
Osloskolen skal gi muligheter for alle	6
Videregående læring for fremtiden	8
Et løft for yrkesfagene	8
Bruk av digital teknologi	9
Dyktige lærere og skoleledere.....	10
Universitetsbyen Oslo	11
2. En by som inkluderer alle	12
Et inkluderende oppvekstmiljø	12
Inkluderende fritids- og aktivitetstilbud.....	12
Inkludering gjennom språk, arbeid og kompetanse.....	13
En mangfoldig og inkluderende by.....	15
3. Trygghet for hjelp når du trenger det	16
Kvalitet og valgfrihet i eldreomsorgen	16
Aktivitet, måltidsglede og fellesskap.....	16
Bedre helsehjelp.....	17
Muligheten til å bo hjemme lenger	18
Fremtidens sykehjem og nye, trygge boformer	19
Omsorg ved livets slutt.....	20
Valgfrihet i eldreomsorgen gir bedre tilbud	20
Folkehelse, forebygging og rehabilitering	21
Rus og psykisk helse	21
En verdig rusomsorg.....	21
Psykiatri og psykisk helse	22

Ung helse	22
Barnevernet.....	23
Personer med nedsatt funksjonsevne.....	24
4. Bedre kollektivtrafikk og miljøvennlig byutvikling	25
Kollektivtrafikk og veiutbygging	25
Sykkelbyen Oslo.....	27
Trygg ferdsel for fotgjengere.....	28
En aktiv klima- og miljøpolitikk.....	28
Lokale utslipp.....	28
Avfallshåndtering	29
Ren byluft	29
Miljø og biologisk mangfold	30
Blågrønne Oslo	30
Fremtidsrettet byutvikling og trivelige bomiljøer	31
Gode lokale bomiljøer	32
En by for alle.....	33
Levende bysentrum.....	33
Historiske Oslo.....	34
Trygge og inkluderende byrom	34
5. Handel, næringsliv og turisme.....	36
6. Opplevelsesbyen Oslo	37
Oslo som kulturby	37
Økt kunst- og kulturtilbud til barn og unge	38
Idrettsbyen	38
Frivilligheten.....	39
7. Smart by	40
Digitale Oslo	40
Kommunen som tjenesteyter og oppdragsgiver	40
Kommunen som arbeidsgiver.....	41

Høyre vil føre en konservativ fremskrittspolitikk, bygget på det kristne kulturgrunnlag, rettsstaten og folkestyret, for å fremme personlig frihet og sosialt ansvar, medbestemmelse og eiendomsrett, og et forpliktende nasjonalt og internasjonalt samarbeid.

Høyres formålsparagraf

Kjære velger

Oslo er byen for alle oss som bor, ferdes eller jobber her. Oslo er vår kommune, det er vår by, og det er vårt hjem. Oslo er menneskene, det er mangfoldet, og det er mulighetene. Det er de unge, de eldste og de midt imellom.

Vi vil at Oslo skal være en by det er godt å bo og leve i, uansett hvor i byen man bor. Vi vil løse byens utfordringer sammen med innbyggerne. Derfor vil vi i de neste fire årene prioritere **kunnskap i skolen og gode oppvekstmiljøer, bedre kollektivtrafikk, kvalitet og valgfrihet i omsorgen og en by som inkluderer alle.**

Vår viktigste oppgave er å sikre trygge oppvekstmiljøer for alle barn i byen vår. Osloskolen skal bidra til at alle elever kan realisere sine drømmer og ambisjoner uavhengig av bosted eller bakgrunn. De neste årene vil vi gjennomføre en norsksatsing i Oslobarnehagen slik at alle barn kan norsk før de begynner på skolen. Ingen elever skal gå ut av grunnskolen uten å kunne lese, skrive og regne skikkelig.

Oslo skal være mulighetenes by for alle som har Oslo som sitt hjem, enten de er født her eller har flyttet hit fra andre steder i landet eller verden. Oslo Høyre vil fornye introduksjonsprogrammet i Oslo, slik at norskopplæringen blir mer praksisrettet, og flere kan kombinere jobb og opplæring. Språk og kompetanse er nøkkelen til å kunne delta både i arbeidslivet og i samfunnslivet.

Oslo Høyre vil føre en politikk som setter mennesket og ikke systemet i sentrum, enten man er elev, pasient, bruker eller passasjer. Vi har troen på at folk selv tar de beste valgene for seg og sin familie, enten det gjelder barnehage, skole, eldreomsorg eller annet. Vi ønsker mer valgfrihet og økt kvalitet i omsorgstilbudene. De neste årene vil vi reformere eldreomsorgen i Oslo, med en særlig satsing på bedre mat, tilbud om aktiviteter og fellesskap, og god og riktig helsehjelp når man trenger det. Vi vil organisere hjemmetjenesten på en annen måte, slik at de eldre får hjelp av mindre, faste helseteam med dyktige ansatte som de kjenner og er trygge på.

Vi ønsker alle et trivelig bomiljø med ren luft og et grønt preg. Oslo Høyre foreslår konkrete tiltak for å redusere klimagassutslippene i hovedstaden. Vårt mål er at Oslo innen 2030 skal redusere klimagassutslippene med 95 prosent fra 1990-nivået. På kollektivfeltet ønsker vi å styrke tilbudet for å sikre at alle kommer seg miljøvennlig, raskt og effektivt frem. Samtidig er det viktig både for næringslivet og folk i byen at Oslo ikke stenges helt for biler. Det må fortsatt være mulig å benytte bil i Oslo for dem som har behov for det.

I dette programutkastet legger vi frem Oslo Høyres løsninger for en enda bedre by. Vi er stolte av Oslo, og sammen kan vi skape en fremtidsby som omfavner nye ideer og sikrer muligheter for alle.

1. Kunnskap i skolen og gode oppvekstmiljøer

Vår viktigste oppgave er å sikre gode og trygge oppvekstvilkår for alle barn og unge i byen vår. Barn skal i løpet av oppveksten ha muligheten til å utvikle seg og tilegne seg ferdigheter og kunnskap som er nødvendig for å mestre eget liv og kunne delta i arbeid og i sosiale fellesskap. Gjennom en god barnehage og skole skal alle elever kunne realisere sine drømmer og ambisjoner, uavhengig av bosted eller sosial bakgrunn. Oslo Høyre er opptatt av at alle barnehager skal ha et godt pedagogisk tilbud, og ingen barn skal gå ut av grunnskolen uten å kunne lese, skrive og regne.

Språkkunnskap er nøkkelen til læring og inkludering

Norsk er vårt felles språk på skolen, i arbeidslivet og i nærmiljøet. Uavhengig av hvor man kommer fra i verden, er det norske språket en av de tingene som binder oss alle sammen. Å lære seg norsk er nøkkelen til å kunne lykkes i samfunnet og følge sine drømmer.

I dag er det altfor mange barn som begynner på skolen uten gode nok norskkunnskaper til å kunne følge undervisningen. Dersom man henger etter allerede i 1. klasse er det store sjanser for at man også blir hengende etter senere i skoleløpet. For å sikre en best mulig skolegang for alle barn, og for å forhindre frafall og utenforskap, vil Høyre satse på tidlig innsats og ha en særskilt språksatsing i Oslobarnehagen. Alle barn skal kunne norsk før de begynner på skolen.

Oslo Høyre vil:

- Sette inn målrettede tiltak i barnehager som har mange barn med svake norskerdigheter, blant annet ved å etablere et ambulerende språkteam med spesialister innen språkutvikling.
- Kartlegge barns språkutvikling før skolestart og styrke norskopplæringen til barna som trenger det. Sikre at skolen har tilgang til denne informasjonen ved skolestart.
- Gi tilbud om sommerskole for barn som havner under kritisk grense i norsk før skolestart.
- Ha et veiledningsteam med erfarne lærere som bistår skolene med språkutvikling og begynneropplæring.
- Stille krav om at alle ansatte i barnehagene, skolen og AKS, inkludert vikarer, har tilstrekkelige norskerdigheter.
- Etablere en plikt for ansatte med dårlige norskerdigheter til å gjennomgå relevant etterutdanning i regi av kommunen.
- Gi tilbud til nyansatte barnehagelærere om et 50 timers ekstra utdanningskurs, med fokus på språkutvikling og ledelse, etter modell av introduksjonskurset for nyansatte i Oslo skolen.
- Legge til rette for at foreldredrevne eller frivillige organisasjoners morsmålsundervisning kan drives i samarbeid med Aktivitetsskolen (AKS).

Gode og trygge læringsmiljøer både på skolen og hjemme

Kommunen og skolen skal bidra med de virkemidlene som trengs for å gi alle barn og unge en god start i livet. Samtidig må vi stille tydelige krav til foreldre eller foresatte om at de har hovedansvaret for sine barns oppdragelse.

Foreldrene er både rollemodeller og veiledere i sine barns oppvekst. Dersom foreldre alene ikke makter å fylle denne rollen, må skolen og andre instanser gi tettere oppfølging i hjemmet og bygge et lag rundt barna.

De små fellesskapene er viktige for at barn skal føle trygghet og tilhørighet i oppveksten. Samtidig vil Oslo Høyre bekjempe enhver form for negativ sosial kontroll som begrenser barn og unges frihet.

Oslo Høyre vil:

- Sikre et godt skole-hjem-samarbeid, blant annet ved å innføre krav til skolene om å gi skriftlig halvårsvurdering til elever og foresatte.
- Dra på hjemmebesøk til foreldre som gjentatte ganger ikke møter på skolens foreldremøter og utviklingssamtaler. Der det er behov, bør besøket skje i samarbeid med minoritetsrådgivere eller andre som snakker morsmålet til foreldrene.
- Gi tilbud om foreldreveiledning ved flere skoler, barnehager og i introduksjonsprogrammet.
- Sikre at alle elever får delta i aktiviteter i regi av skolen, som leirskole, svømming, ekskursjoner og gymnastikk, uavhengig av økonomisk, kulturell eller religiøs bakgrunn.
- Ikke tillate kjønnsdelt undervisning av kulturelle eller religiøse årsaker.
- At barnevernet skal varsles hvis foreldre holder barna borte fra skolen eller på andre måter ikke oppfyller opplæringsplikten.
- At flere skoler har egne fadderordninger der frivillige kan være faddere for familier som har behov for informasjon om, og forståelse av, det norske skolesystemet.
- At det skal være et tilstrekkelig antall minoritetsrådgivere i Osloskolen. De skal drive opplæring av de øvrige yrkesgruppene på skolen og legge vekt på skole/hjem-samarbeid.

En ny sjanse

De fleste elever i Osloskolen opplever en motiverende skolehverdag der de trives og lærer. Men det er fortsatt altfor mange elever som faller fra underveis i skoleløpet. Det viktigste vi gjør for å forhindre frafall er å sette inn innsatsen så tidlig som mulig og gi hver enkelt elev tilpasset oppfølging. Elever som faller ut av skolen, skal få en ny sjanse til å komme seg inn i et alternativt løp i skolen, inn i arbeid eller i en annen form for arbeidsrettet aktivitet. Å stille krav til barn og unge om deltagelse og aktivitet er å bry seg.

Oslo Høyre vil:

- Gi flere elever som faller ut av skolen, et eget tilbud om alternativt skole- og oppfølgingsløp, enten på heltid eller deltid.
- At elever som ikke har faglige forutsetninger for å klare overgangen mellom ungdomsskolen og videregående, gis tilbud om et intensivt undervisningsopplegg i basisfag gjennom 10. klasse og i sommerferien.
- Innføre et tilbud om et ekstra forberedende skoleår for å hjelpe elever til å være bedre forberedt til videregående skole.
- At elever som har behov for det, får tilbud om et forsterket individualisert undervisningsopplegg i grunnleggende ferdigheter det første året på videregående.
- Søke nærmere samarbeid med frivillige organisasjoner og sosiale entreprenører for å etablere flere tilbud til ungdom med svake faglige og sosiale ferdigheter.

Barnehage og skole i verdensklasse

Barnehager for læring og lek

Barnehagene er viktige for språkutvikling, samspill med andre barn og voksne, og som en forberedelse til skolestart i trygge rammer preget av mest mulig lek, lærelyst og læringsglede. I dag er det for store kvalitetsforskjeller mellom barnehagene, og altfor mange barn begynner på skolen uten å kunne godt nok norsk. For Høyre er det viktig at alle barnehager har et godt pedagogisk tilbud, og at barna får utviklet sitt potensial på best mulig måte.

Barnehagen er – og skal være – et frivillig tilbud, samtidig som det er viktig å tilrettelegge for at alle barn får sjansen til å gå i barnehage. Oslo Høyre ønsker at flere foreldre skal benytte seg av barnehageplass for sine barn, særlig i de bydelene som har lavest andel barn i barnehage.

Det er en verdi at vi har et variert tilbud av barnehager med ulike profiler – både ideelle, private og kommunale. Oslo Høyre er for at private og ideelle aktører, i tillegg til de kommunale, får drive gode barnehager som foreldre og barn er fornøyde med. Det viktigste for Oslo Høyre er at barnehagene har god kvalitet, ikke hvem som eier dem.

Da Høyre styrte Oslo, utviklet Osloskolen seg til å bli Norges beste skole. Den neste store satsingen vår er å gjøre Oslobarnehagen til Norges beste barnehage. Ved systematisk å satse på språkutvikling og læring gjennom lek skal Oslobarnehagen evne å løfte alle barn uavhengig av bakgrunn.

Oslo Høyre vil:

- At familier med lav inntekt skal få gratis kjernetid i barnehagen, uavhengig av hvor de bor i byen.
- Ansette og utdanne flere pedagoger i Oslobarnehagen, med det mål at halvparten av de ansatte i barnehagen skal ha pedagogisk kompetanse.
- Gjennomføre en omfattende oppussing av kommunale barnehager for å sikre et trivelig lærings- og lekemiljø for barna.
- Forbedre de kommunale nettsidene som gir informasjon om kvaliteten i barnehagene.
- Utvide ordningen med Lesefrø, et språkopplæringstiltak i samarbeid mellom Deichman og bydelene.
- Utrede behov for mer fleksible åpningstider i barnehagene.
- Høyre vil sikre at foreldreundersøkelsene synliggjør resultatene i både offentlige og private barnehager.
- Styrke barnehagelærerutdanningen ved å etablere flere utdanningsbarnehager i Oslo: barnehager som samarbeider tett med både høyere utdanningsinstitusjoner, forskere og studenter som er ute i praksis.
- Sikre et godt og uavhengig tilsyn for kvaliteten i barnehagene.
- At styrere og pedagogiske ledere i Oslobarnehagen skal få tilbud om en egen ledelsesutdanning.
- Arbeide for god kjønnsbalanse blant ansatte i Oslobarnehagen.
- Utvikle et tilbud om kompetanseheving på arbeidsplassen til ufaglærte barnehagemedarbeidere, med mulighet for kvalifisering.

Osloskolen skal gi muligheter for alle

Osloskolen skal bidra til at alle elever skal kunne realisere sine drømmer og ambisjoner uavhengig av bosted eller sosial bakgrunn. Oslo Høyres mål er at ingen barn skal gå ut av grunnskolen uten å kunne lese, skrive og regne. Det krever et større fokus på grunnleggende ferdigheter og dybdelæring i de ulike fagene i skolen.

Siden alle barn er forskjellige, må skolen skape læringsglede og mestring gjennom en variert og aktiv skolehverdag. Det er særlig viktig at overgangen mellom barnehage og skole blir bedre, og at de yngste barna opplever en skole som er tilpasset dem og deres behov.

For å gi barna en best mulig skolegang må man tørre å prioritere i skolen. Høyre vil bruke mer tid på basisfagene norsk, matematikk, engelsk og naturfag. Samtidig må elever som trenger ekstra hjelp de første årene, få støtte og hjelp så tidlig som mulig. Dersom vi skal ha mulighet til å hjelpe de elevene som trenger det mest, må vi ha kunnskap om hvordan det står til på hver enkelt skole. Elevenes ferdigheter må kartlegges tidlig i skoleløpet, slik at man kan sette inn ekstra ressurser og tiltak på de skolene som har størst utfordringer.

For å sikre kunnskap og læring i grunnskolen vil Oslo Høyre:

- Øke ressursene til skoler med størst utfordringer, uten at andre skoler får uforsvarlig lave økonomiske rammer. Alle elever skal få tilpasset opplæring og likeverdig undervisning.
- Lette overgangen fra barnehage til skole, ved blant annet å legge til rette for mer praktisk og variert undervisning for de yngste barna.
- Legge bedre til rette for utsatt skolestart for barn som har behov for det, og styrke barnas forkunnskaper til skolestart. Barn som får utsatt skolestart, skal ha obligatorisk barnehageplass.
- Innføre en ekstra satsing på basisfag (norsk, matematikk, engelsk, naturfag) i Osloskolen.
- Innføre rett til nivåvalg i basisfagene norsk, engelsk og matematikk fra 5. klasse, slik at elevene i kortere perioder kan velge nivå på undervisningen i samråd med lærer.
- Styrke svømmeopplæringen i skolen. Prioritere nødvendige ressurser for å nå mål om bestått ferdighetsprøve i 4. klasse.
- Sette inn ressurser til spesialundervisning og ekstraundervisning så tidlig som mulig i skoleløpet. Individuelt tilpasset opplæring skal hovedsakelig skje i klassemiljøet.
- Reformere spesialundervisningen i Oslo ved å sikre at flere med spesialpedagogisk kompetanse arbeider ved skolene. Flere skoler skal ha et ressursteam som jobber sammen om spesialundervisning.
- At Oslo skal ha egne realfagssatsinger i Osloskolen og Oslobarnehagen.
- Legge til rette for etablering av flere internasjonale skoletilbud med IB-program i grunnskolen.
- Delta i forskningsprosjektet Storby-PISA, for å kunne sammenligne med og lære av andre storbyer i Europa.

Ungdomsskolen skal motivere og engasjere elever til å fordype seg i fagene og oppdage hvilke interesser og ambisjoner de har. For at alle skal kunne delta aktivt i et samfunn i rask endring, må skolen gjøre elevene i stand til å tenke kritisk, kreativt og selvstendig. Oslo Høyre er bekymret for at motivasjonen og læringen til Oslos elever i dag faller på ungdomsskolen, og at fraværet er for høyt. Det bør derfor gjennomføres en egen ungdomsskolesatsing for å øke motivasjonen og læringsutbyttet til elevene.

For å sikre kunnskap og læring i ungdomsskolen vil Oslo Høyre:

- Etablere flere profilskoler på ungdomstrinnet, slik at ungdomsskoletilbudet blir mer mangfoldig, og slik at elever på ungdomstrinnet kan fordype seg på ulike områder.
- Innføre en fraværsgrense på ungdomsskolen som stiller krav til oppmøte, men som ikke går på bekostning av elevers rett til opplæring.
- Sikre at flere ungdomsskoler har praktisk håndverksfag som valgfag.
- Legge til rette for forserte løp, slik at flere elever får muligheten til å forsere enkeltfag eller skoleår.
- Stramme inn på dagens praksis, slik at færre elever med rett til spesialundervisning får fritak i enkelte fag, og heller gi dem tilpasset undervisning med krav om vurdering.
- Tilby mer hospitering og aktivitet i bedrifter for nye elever på minoritetsopplæringen i Oslo.
- Styrke seksualundervisningen i Osloskolen og i større grad vektlegge grensesetting, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk og positive aspekter ved egen seksualitet. Seksualundervisningen kan eksempelvis gjennomføres av et lærerteam med ansvar for flere skoler, etter modell av samarbeidet med Sex og Samfunn.

Videregående læring for fremtiden

Oslo Høyre har som mål at ni av ti elever skal fullføre videregående opplæring. At flere fullfører videregående skole, er viktig både for samfunnet og for den enkelte. Videregående opplæring skal fortsatt være et frivillig tilbud, samtidig som skolen skal stille tydelige krav og forventninger til både oppmøte og innsats.

Oslo Høyre ønsker et inntakssystem til videregående skole som sikrer at elevene selv kan søke seg til den skolen de ønsker. Ordningen med fritt skolevalg er ikke perfekt, men tidligere erfaring fra bostedsbasert opptak viser at det hindrer elever i å søke seg bort fra nærskolene. Oslo Høyre ønsker fortsatt fritt skolevalg for å sikre sosial mobilitet og et rettferdig opptakssystem for elevene. Samtidig er det behov for å gjøre endringer i finansieringsmodellen slik at alle videregående skoler får forsvarlige og forutsigbare rammer.

Oslo Høyre vil:

- Videreføre fritt skolevalg for å utjevne sosiale forskjeller og hindre at elevers muligheter begrenses av hvor de bor.
- Gjøre endringer i finansieringsmodellen for å sikre forsvarlige og forutsigbare rammer for alle skoler.
- Gjøre avtaler med arbeids- og næringslivet for å gi flere elever mulighet til arbeidspraksis i løpet av videregående skole.
- At det skal være mulig for elever på videregående skole å ta fag på høyere utdanningsinstitusjoner.
- Utvikle et eget talentprogram for elever innen matematikk, naturfag og andre realfag, etter modell fra samarbeidet med Vitensenteret.
- Opprette en e-sportlinje på en videregående skole.
- Satse på entreprenørskap i skolen, gjennom blant annet elevbedrifter og arbeidspraksis.
- Samlokalisere videregående skoler med forskningsmiljøer og arbeidsliv der det er naturlig, etter modell fra Ullern og Kuben videregående skole.
- Legge til rette for å etablere flere internasjonale skoler i Oslo.
- Igangsette et forsøksprosjekt med valgfritt sidemål i videregående skole.
- Beholde fraværgrensen i videregående skole.
- Legge eksamen på videregående før 17. mai.
- Tilby frivillig undervisningstilbud i helgene og etter skoletid for elever som av ulike grunner må ha en utsatt prøve eller eksamen, særlig innenfor fellesfagene på yrkesfaglig linje.
- Gjennomgå reglementet for bortvisning og innføre en aktivitetsplikt for elever som bortvises.
- Elever i videregående skole skal få mulighet til å følge forelesningsserier på universitet eller høyskole i egnede fag. Slike forserte løp skal ikke gå ut over elevenes mulighet til å ha valgfag.

Et løft for yrkesfagene

Oslo trenger flere dyktige fagarbeidere både i privat og offentlig sektor. Oslo Høyre ønsker å styrke yrkesfagene og stimulere til at flere velger yrkesfag, og at flere fullfører og består. Vi vil jobbe for flere lærlingplasser, mer praksisnær undervisning og flere tilpassede utdanningsløp.

Faglig sterke yrkesfaglærere kan utgjøre en stor forskjell. For å gjøre undervisningen mer arbeidslivsrelevant for elevene er det nødvendig at flere yrkesfaglærere får etter- og videreutdanning. Oslo Høyre ønsker at flere yrkesfagelever kan utvikle sine egne ideer og etablere egne bedrifter, og vil derfor tilby entreprenørskap som en del av undervisningen.

Oslo Høyre vil:

- Styrke rådgivningstjenesten og karriereveiledningen slik at elever i ungdomsskolen får god kjennskap til yrkesfagene og hvilke muligheter de gir i arbeidslivet.
- Etablere flere samarbeidsavtaler og utvekslingsprogrammer mellom skoler og arbeidsliv, slik at alle elever får tilbud om praksisnær undervisning.
- Gi yrkesfagelever mulighet til å spesialisere seg tidligere i skoleløpet og gjøre undervisningen i fellesfagene mer yrkesrettet og praksisnær.
- Stille krav om at flere kommunale virksomheter må ta inn lærlinger.
- Sikre at elever får opplæring med oppdatert og kvalitetssikret utstyr.
- Satse på hospiteringsordningen for yrkesfaglærere og «lektor 2»-ordningen, som gir fagpersoner i arbeidslivet mulighet til å undervise i skolen.
- Fortsette å utvikle flere YSK-løp i videregående skole, der elevene både får fagbrev og generell studiekompetanse, for eksempel innen byggfag og helsefag.
- Innføre et kommunalt lærlingtilskudd for enkelte fagområder, slik at flere elever får lærlingplass.
- Differensiere det kommunale lærlingtilskuddet slik at bedrifter som ønsker å forplikte seg til å ta imot lærlinger over flere år, får mer i tilskudd.
- Bekjempe frafall på påbyggslinjen ved å ha et forsøksprosjekt med karakterkrav for å gå fra yrkesfag til påbygg. Dersom man har under karakteren tre i fellesfagene, må man ta påbygg over to år.
- Se på muligheten for å gi yrkesfagelever et utdanningsløp som resulterer i et fagbrev på engelsk, etter modell fra IB-linjen.
- Legge til rette for at flere elever tør å ta utradisjonelle utdanningsvalg, for å styrke kjønnsbalansen på ulike studieretninger.
- Sørge for at flere yrkesfagelever får tilbud om opplæring innen økonomi og entreprenørskap.
- Styrke studiekvaliteten i fagskolene, blant annet gjennom å gi flere fagskolelærere kompetansepåfyll, etablere flere etter- og videreutdanningsprogrammer og få et tettere samarbeid med arbeids- og næringsliv.
- Innføre anonymiserte søknader til lærlingplasser, i første omgang i kommunale virksomheter.
- Gi tilbud om praksis for lærlinger i VG3.

Bruk av digital teknologi

Skolen skal bidra til at elevene evner å håndtere og gripe mulighetene i et gjennomdigitalisert samfunn. Både kritisk tenkning, dybdelæring og digital kompetanse er avgjørende når det gjelder omstilling. Oslo Høyre tror at digitale hjelpemidler i undervisningen kan bidra til å øke nysgjerrigheten, læringen og læringsgleden til elevene. Samtidig er det viktig at skolen har en helhetlig tilnærming til barns digitale hverdag, og alltid vurderer hva som er de beste valgene for at elevene skal lære mer. Det er hensynet til elevenes læring og mestring som må drive frem digitaliseringen, ikke omvendt.

Oslo Høyre vil:

- At alle elever på grunnskolen skal ha fått innføring i programmering, i samarbeid med ideelle og private aktører – for eksempel gjennom programmet «lær kidsa koding».
- Innføre programfag i programmering på flere videregående skoler og gjennomføre kurs for lærere i disse fagene.
- Ha flere forsøk med bruk av ny teknologi i undervisningen, for eksempel bruk av VR-briller.
- Heve lærernes kompetanse i bruk av digital teknologi. Ha et eget veilederteam for bruk av læringsteknologi i Osloskolen som bistår enkeltskoler med tett oppfølging.
- Modernisere og forenkle IKT-systemene i skolen for å frigjøre tid for lærerne og skolene.

- Redusere distraksjonen i undervisningen ved å innføre felles regler som begrenser elevenes utenomfaglige bruk av mobiltelefon og andre digitale verktøy i timen.
- Utdanne flere lærerspesialister i IKT. Dette er lærere som fordypet seg ekstra i bruk av digitale verktøy.

Dyktige lærere og skoleledere

Osloskolen har mange faglig sterke, engasjerte og motiverte lærere og ledere som jobber hver dag for å gi elevene den kunnskapen de trenger. Læreren er den enkeltfaktoren som betyr mest for elevenes læring. Oslo Høyre vil gi flere lærere mulighet til etter- og videreutdanning, og utdanne flere lærerspesialister som fordypet seg enda mer i et fag. Vi vil ansette flere lærere, særlig på småskoletrinnene og på skoler med ekstra utfordringer. Å investere i læreren er å investere i elevenes fremtid.

Å bygge en bedre skole er et lagarbeid. Derfor må lærere og skoleledere få mulighet og tid til å samarbeide i faglige fellesskap, dele kunnskap og gi tilbakemeldinger til hverandre. En kunnskapsskole forutsetter at lærerne og skolelederne finner gode løsninger sammen, og at de bruker informasjon om elevresultater og læringsmiljø til å sette inn nødvendig tiltak.

Gode profesjonsfellesskap med tydelig ledelse og anerkjennelse av lærernes kompetanse er nødvendig for at det skal være attraktivt å undervise i Osloskolen. Målet til Oslo Høyre er derfor at alle skoleledere i Oslo skal ha fordypning innen ledelse. Oslo Høyre vil fortsette kampen mot unødvendige tidstyver i skolen, slik at lærerne har tid til å prioritere det aller viktigste, nemlig tilpasset opplæring for hver enkelt elev.

Oslo Høyre vil:

- Sikre at alle elever får undervisning av faglig oppdaterte lærere ved å gi flere lærere etter- og videreutdanning.
- Sikre gode faglige fellesskap på skolene, blant annet ved å tilby flere karriereveier for lærerne. Utdanne flere lærerspesialister i Osloskolen, for eksempel innenfor begynneropplæring.
- Tilby videreutdanning til flere lærere i begynneropplæring. Målet er at flere lærere i Osloskolen skal bli spesialister i lese- og skriveopplæring for de yngste barna.
- Ansette flere lærere og særlig prioritere flere lærere til de yngste barna og på skoler med særskilte utfordringer.
- Gi lærere lønnsinsentiver dersom de underviser på skoler med rekrutteringsutfordringer eller særskilt svake resultater over tid.
- At nyutdannede lærere skal ha tilgang til profesjonell veiledning på skolene. Ha en egen mentorordning for nyutdannede lærere for å beholde dem i skolen.
- Videreføre og styrke «Teach First»-programmet for å rekruttere dyktige, nyutdannede realister til å bli lærere i realfag. Utvikle konseptet for flere fagområder, slik at flere med fagbasert mastergrad kan kombinere praktisk-pedagogisk studium med utvidet undervisningsjobb.
- Sikre at flere lærerstudenter får praksis i Osloskolen, ved å etablere flere universitetsskoler.
- At alle rektorer i Osloskolen skal ha fordypning innen skoleledelse.
- Redusere tidstyvene i skolen slik at lærere og skoleledere kan bruke tid på undervisning og utvikling av pedagogisk praksis.

Universitetsbyen Oslo

Oslo Høyre vil fremme Oslo som en attraktiv universitetsby, der universitetene, næringslivet og kommunen samarbeider tettere. Oslo kan for eksempel inngå konkrete samarbeidsavtaler med universitetene og næringslivet innen helse og velferd, oppvekst og utdanning, innovasjon og omstilling, byutvikling og smart by, etter modell av Universitetsskolene og Universitetsbarnehagene. Målet er at kommunens institusjoner skal være forsøkslaboratorier for nye ideer og tjenstedesign. Det vil komme alle Oslos innbyggere til gode, og det vil gjøre Oslo til en mer attraktiv arbeidsgiver og samfunnsutvikler.

For at Oslo skal bli ledende på forskning og innovasjon, ønsker vi å etablere egne innovasjonsdistrikter der man samlokaliserer byens kunnskapsinstitusjoner, studentboliger og næringsliv. Hovinbyen, Blindern, Gaustad, Marienlyst og Nydalen er eksempler på områder som kan brukes til å utvikle slike sterke kunnskapsklynger. Oslo Høyre vil sikre et tett samspill mellom kommunen, academia og etablert og nytt næringsliv.

Oslo er en svært populær studentby, og flere av landets beste utdanningsinstitusjoner ligger i byen vår. Oslo skal være en god og attraktiv by å studere i, og vi vil legge til rette for det blant annet gjennom studentvennlig kollektivtransport, et rikt kulturliv og et godt og moderne tjenestetilbud.

Oslo Høyre vil:

- Styrke kommunens tjenestetilbud ved å etablere Universitetsbyen Oslo.
- Utvikle innovasjons- og kunnskapsklynger i byen med utgangspunkt i områder med potensial for tett samspill mellom academia og næringsliv.
- Styrke inkubatorer som Forskningsparken, der man kan dra nytte av ulike kunnskapsmiljøer.
- Legge til rette for at det bygges flere studentboliger, fortrinnsvis nær kollektivknutepunkter.
- Ivareta et godt samarbeid mellom kommune og studentsamskipnad for å fremme god psykisk og fysisk helse blant studentene.
- Utvide kollektivtilbudet til studentbyene og innføre hyppigere avganger på nattbussene.
- Legge til rette for at studentene kan etablere et samlingssted i sentrum.

2. En by som inkluderer alle

Oslo skal være mulighetenes by for alle som har Oslo som sitt hjem, enten de er født her eller har flyttet hit fra andre steder i landet eller verden. De fleste mennesker har et sterkt ønske om å delta i samfunnet, mestre egen hverdag og ta ansvar for seg selv og sine nærmeste. Alle mennesker i byen vår skal få leve livene sine fritt, uten å oppleve mobbing, diskriminering, utenforskap eller negativ sosial kontroll. Det skal være nulltoleranse for diskriminering i kommunen. Tjenestetilbud og kulturtilbud må tilrettelegges slik at alle har mulighet til å ha glede og nytte av dem.

Et inkluderende oppvekstmiljø

Oslo skal være en by det er godt å vokse opp i uansett hvor i byen du bor. De siste årene har det vært en urovekkende økning i ungdomskriminaliteten, som skaper utrygghet for den enkelte, på skolene og i lokalmiljøet. Oslo Høyre mener kommunen må gjøre mer for å bekjempe frafall fra skolen og rekruttering til ungdomskriminalitet. Etater, bydeler og skolene må ha et tett samarbeid med politiet for å følge opp barn og unge i risikozonen og reagere raskt mot unge lovbrøyttere som begår alvorlig og gjentatt kriminalitet.

De aller fleste elever trives på skolen og føler seg trygge. Men det er fortsatt altfor mange elever som går til skolen med en klump i magen og opplever utestenging og mobbing. Det er viktig at barn får venner, blir inkludert og sett. Oslo Høyre vil sette inn målrettede tiltak på de skolene som har høye mobbetall, og ha nulltoleranse for vold, mobbing, diskriminering og negativ sosial kontroll i skolen.

Oslo Høyre vil:

- Prioritere tiltak mot mobbing og sikre en god implementering av regelverk med nulltoleranse.
- Tilby kompetanseheving til lærere og ledere i hvordan man skal avdekke, forebygge og håndtere mobbing. Sette inn målrettede tiltak på de enkeltskolene som har høye mobbetall i blant annet Elevundersøkelsen.
- Sikre at det etableres en fadderordning for unge utsatt for negativ sosial kontroll i Oslo.
- Etablere et tverrfaglig oppfølgingsprogram i samarbeid mellom skole, barnevern og helsetjenestene i Oslo for barn som har vendt hjem etter en lengre periode i utlandet.
- Intensivere arbeidet mot vold i nære relasjoner. Oslo Høyre vil styrke Stovner-politiets «prosjekt November» mot vold i nære relasjoner og vurdere dette innført i flere bydeler.
- Ha nulltoleranse for narkotikasalgs og annen kriminell virksomhet på skolens område. Den enkelte skole må, innenfor definerte rammer, selv kunne beslutte forebyggende tiltak som eksempelvis ansettelse av flere miljøarbeidere, bruk av sikkerhetskamera og adgangskontroll.
- Bruke et utvalg av reaksjoner som ungdomsstraff med tett oppfølging, samfunnsstraff og en strengere form for straff for gjengangere som ikke viser vilje til endring.

Inkluderende fritids- og aktivitetstilbud

Skolen og hjemmet er de viktigste arenaene for oppvekst, læring og inkludering i samfunnet for barn og unge. I tillegg er det viktig at barn og unge har trygge og gode rammer også etter skoletid. Kommunen må satse på brukervedvirkning og kompetanse for å heve kvaliteten på fritidstilbudene. Oslo kommune skal søke nærmere samarbeid med ideelle og frivillige organisasjoner som jobber aktivt med inkludering, utdanning og fritidsaktiviteter. Oslo Høyre ønsker å satse videre på sommeraktiviteter for barn og unge.

Oslo Høyre vil:

- At familier med lavere inntekt skal få gratis eller sterkt reduserte satser på Aktivitetsskolen (AKS), uavhengig av hvor i byen de bor.

- Ha minstekrav til kvaliteten på AKS-tilbudet og mer læringsstøttende innhold for å sikre et mer likeverdig AKS-tilbud i hele byen.
- Sette inn kompetansehevende tiltak for ansatte i AKS. Kursene skal være praktisk rettet og vektlegge språk.
- Utvide åpningstidene på ungdoms- og fritidsklubber og sørge for at tilbudet har god kvalitet og når ut til de ungdommene som trenger det mest. Tilbudet må utvikles i samråd med ungdommen.
- Sørge for at barn fra lavinntektsfamilier får dekket medlemskap og aktivitetsavgift til en fritidsaktivitet. Alle barn skal ha muligheten til å delta i minst én organisert fritidsaktivitet.
- Legge bedre til rette for egenorganiserte fritidsaktiviteter (for eksempel skating, streetbasket, m.m.)
- Gi barn og ungdom et mer variert fritidstilbud gjennom å etablere lekeparker med fokus på realfag for barn og ungdom, som et ledd i å realisere Høyres satsing på læring gjennom lek.
- At det etableres flere utlånssentraler der barn og unge kan låne tur- og friluftsutstyr, som for eksempel ski, skøyter, snowboards og sykler.
- Oppfordre bydelene til å tilby sommerjobb til ungdom. Dette bør skje i samarbeid med næringslivet og frivilligheten.

Inkludering gjennom språk, arbeid og kompetanse

Alle mennesker er forskjellige, og mange som kommer til Oslo, har svært ulike utgangspunkt. Integreringstiltakene må derfor tilpasses den enkelte og være mer fleksible. Kunnskap i norsk språk og arbeidslivserfaring er de to viktigste faktorene for god integrering, og kommunen skal legge best mulig til rette for dette. Det må stilles tydelige krav til den enkelte om å fullføre introduksjonsprogram og norskopplæring, men også om å integrere seg i byen vår gjennom arbeid eller videre utdanning.

Trygge foreldre gir trygge barn. Det er derfor viktig å styrke nyankomne flyktninger og innvandrere i foreldrerollen i et nytt land og veilede foreldre til å forstå og respektere norske lover, normer og verdier, blant annet barns rettigheter.

I dag er det for store kvalitetsforskjeller mellom introduksjonsprogrammene i de ulike bydelene. For at alle nyankomne flyktninger eller innvandrere skal kunne integrere seg på en god måte i byen vår, er det behov for å fornye introduksjonsprogrammet og norskopplæringen. Introduksjonsprogrammet må i enda større grad enn i dag gjennomføres i nært samarbeid med arbeidslivet, slik at så mange som mulig får erfaringer fra en norsk arbeidsplass som del av introduksjonsprogrammet. Deltakerne må få en grundig kartlegging av sin kompetanse og få tilbud om individualiserte «hurtigspor», slik at de raskere kommer i jobb. Norskopplæringen skal styrkes med det mål at Oslo kommune skal tilby verdens beste opplæring i norsk for voksne.

For å sikre at alle integreres i samfunnet vårt gjennom språk og arbeid, vil Oslo Høyre:

- Fornye introduksjonsprogrammet i Oslo, blant annet ved å gi flere mulighet til å ta fagbrev og videregående opplæring som del av programmet og introdusere egne resultatmål for det. Norskopplæringen skal være praktisk rettet og ses i sammenheng med deltagerens øvrige opplæring eller arbeid.
- Koble introduksjonsstøtten og andre ytelser opp mot gjennomføring av introduksjonsprogrammet.
- Raskere kartlegge kompetansen og språkferdighetene til nyankomne flyktninger og innvandrere, og gi de som har relevant kompetanse, mulighet til å delta på et «hurtigspor» inn i arbeidslivet.
- Samarbeide med nasjonale fagmiljøer for å utvikle og forbedre norskopplæringen, blant annet med fagmiljø for språkteknologi og datastøttet språklæring.

- Teste effekten av norskopplæringen, både underveis og ved avslutningen av introduksjonsprogrammet. Offentliggjøre resultatene og sammenligne dem med andre norskopplæringstiltak for voksne.
- Inkludere innvandrere fra land utenfor EØS-området som kommer på familieforening, i introduksjonsprogrammet.
- Støtte frivillige som tilbyr gode og fleksible språkopplæringstilbud, særlig de som retter seg inn mot befolkningsgrupper som ikke har krav på norskopplæring.
- Gi flere med svake norskferdigheter opplæring på arbeidsplassen, for eksempel gjennom Kompetansepluss-ordningen.
- Sette i gang et forsøksprosjekt der man stiller krav om at større bedrifter må ha språkpraksisplasser for å vinne kommunale anbud.
- Utvide tilbud som Helsfyr-modellen til å gjelde flere fagområder. Modellen er skreddersydde løp som gir voksne innvandrere mulighet til å ta fagopplæring og norskopplæring samtidig som de er lærlinger i arbeidslivet.
- For å inkludere nyankomne flyktninger raskere i arbeidslivet skal Oslo kommune gå foran ved å ta i bruk både real- og formalkompetanse, og være en pådriver for gode systemer for å godkjenne utenlandsk utdanning og kompetanse.
- Sikre bedre oppfølging av barn av nyankomne flyktninger som begynner rett i ordinær undervisning i første- og andreklasser på barneskolen.
- Gi tilbud om foreldreveiledning ved flere skoler, barnehager og i introduksjonsprogrammet.
- Innføre tverrfaglig team som skal styrke aktivitetstilbudet til elever med kort botid i Norge, både på skoler med mottaksklasser og på Bredtvet videregående skole. Teamet skal skreddersy aktivitetsopplegg, gjerne i samarbeid med næringsliv og sosiale entreprenører.
- Sikre at mottaksklasser inkluderes i skolemiljøet, og at mottakselever har friminutt og aktiviteter sammen med de andre elevene.

Også for borgere som har bodd hele eller store deler av livet i Norge, er kompetanse nøkkelen til å kunne delta i arbeidslivet og samfunnslivet. For mange er mangel på kvalifikasjoner og opplæring et hinder for å komme ut i arbeid. Høyre vil styrke kvaliteten på voksenopplæringen. Det er viktig at det tilbys en yrkesrettet opplæring, slik at flere kan få mulighet til å delta i arbeidslivet.

For å gi flere muligheten til å komme ut i jobb vil Oslo Høyre:

- Stille krav om at alle nyansatte i voksenopplæringen har fordypning i faget de underviser i.
- Gjøre det lettere for kommunalt ansatte uten fagkompetanse å ta fagbrev på deltid på arbeidsplassen («fagbrev på jobb»).
- Innføre et eget kvalitetsvurderingssystem for voksenopplæringen i Oslo, slik at kommunen kan sette inn målrettede tiltak for å forbedre kvaliteten på undervisningen.
- Tilby elever på voksenopplæringen kurs i kortere moduler, slik at flere kan ta utdanning mens de er i arbeid. Elever skal ha mulighet til å variere mellom læring i klasserom og læring på en arbeidsplass.
- Fjerne aldersgrensen for aktivitetsplikt for sosialhjelpsmottagere.
- At Oslo kommune søker staten om å få ansvaret for kontantstøtte, slik at kontantstøtten i Oslo kan omgjøres til en ventestøtte for ettåringer som ikke har fått barnehageplass.
- Gi foreldre som benytter seg av gratis kjernetid i barnehagen, men ikke er i arbeid eller utdanning, tilbud om aktivitet eller norskopplæring mens barna er i barnehagen.

En mangfoldig og inkluderende by

Oslo er en by rik på mangfold. Alle i byen vår skal føle seg inkludert og ivaretatt, uavhengig av sosioøkonomisk bakgrunn, etnisitet, religion eller livssyn, seksuell orientering, kjønnsidentitet eller funksjonsnivå. Det må tilrettelegges for at alle kan delta på fellesarenaer som barnehage, skole, arbeidsplass og i frivillige organisasjoner.

Oslo Høyre vil:

- Aktivt støtte antimobbearbeid og kreve nulltoleranse for mobbing, diskriminering og trakassering i skole og på oppvekstarenaer.
- Følge opp arbeid mot hatytringer og hatkriminalitet.
- Videreføre OXLO – Oslo Extra Large, Oslo kommunes mangfolds- og integreringsarbeid.
- Sikre god og oppdatert kompetanse innen LHBTIQ-relaterte temaer og utfordringer gjennom jevnlig tilbud om kurs for ansatte i barnehage, grunnskole, skolehelsetjeneste og andre førstelinjetjenester som møter barn og unge.
- Gjennomgå Oslo kommunes etiske retningslinjer og varslingsrutiner for å sikre en mest mulig objektiv og tillitvekkende ordning.

3. Trygghet for hjelp når du trenger det

Oslo skal være en trygg by å bo og leve i uansett livsfase. Mennesker som sliter eller faller utenfor, skal tilbys hjelp til å få en stabil livssituasjon hvor de er i stand til å ta vare på seg selv og delta i fellesskapet. Vi som bor i Oslo, skal alltid være trygge på at vi får nødvendig helsehjelp og oppfølging når vi har behov for det.

Utgangspunktet for Høyres politikk er hensynet til og omsorgen for enkeltmennesket. Derfor vil vi sikre at det er brukeren, ikke systemet, som står i sentrum av helse- og omsorgstjenestene. Mennesker er forskjellige, og har forskjellige behov. Brukermedvirkning må derfor stå sentralt i kommunens dialog med innbyggerne. Behandlingsapparatet må bygges opp rundt dette, og brukerne må få oppleve at de har reell medbestemmelse over eget liv og avgjørelser som skal fattes om dem.

Oslo Høyre ønsker velkommen alle aktører som vil bidra til å skape gode og mangfoldige tjenester til byens innbyggere, enten det er kommunale, private eller ideelle.

Kvalitet og valgfrihet i eldreomsorgen

De fleste eldre i Oslo lever gode liv. De er aktive og deltar i sosiale fellesskap, og de bidrar med sine ressurser i jobb, for familie og venner. Oslo Høyre vil planlegge og utvikle nærmiljøer og lokalsamfunn der eldre får muligheten til å være verdifulle bidragsyttere, delta og være selvhjulpne. Det skal eksempelvis bli enklere for eldre å bruke kollektivtilbud, delta på kultur- og aktivitetstilbud og bidra lenger på arbeidsplassen og i frivillig arbeid, dersom de ønsker det.

Med en økende eldrebefolkning fremover vil antallet eldre som har behov for helse- og omsorgstjenester, øke. Mange av dem lider av flere sykdommer samtidig, og har komplekse og avanserte behov. Oslo Høyre vil at eldre som trenger helsehjelp, skal ha et godt og trygt tilbud, enten det er i eget hjem eller i sykehjem.

For å sikre at eldre har trygghet i hverdagen, god livskvalitet og hjelp til det som betyr aller mest for dem, vil Oslo Høyre gjennomføre en eldrereform i Oslo. Reformen skal handle om de grunnleggende tingene som dessverre oftest svikter i tilbudet til eldre i dag: aktivitet og fellesskap, mat og måltider, helsehjelp og sammenheng i tjenestene. Det er også viktig at eldre har valgfrihet til å velge den tjenesten som er best for dem.

Aktivitet, måltidsglede og fellesskap

Det er en økende andel eldre som føler seg ensomme. Oslo kommunes egne brukerundersøkelser viser at beboere i sykehjem ønsker større bredde i tilbudet av aktiviteter, og at mange savner aktiviteter som er tilpasset den enkelte.

Høyre ønsker å mobilisere mot ensomhet og for økt aktivitet og fellesskap, både for eldre som bor hjemme, og for dem som bor på sykehjem. Når vi forebygger ensomhet, øker aktiviteten og mulighetene for opplevelser og sosiale relasjoner, forebygger vi også fysiske og psykiske helseplager.

Mat er grunnleggende for trivsel og for helsen. Både det sosiale i å spise sammen med andre, men også variasjon i tilbudet og kvaliteten på maten betyr mye. For mange beboere i sykehjem er måltidene dagens høydepunkt og en viktig sosial møteplass.

Det er dessverre altfor mange eldre som lider av under- og feilernæring, både på sykehjem og i hjemmetjenesten i Oslo. I tillegg til at maten som leveres eller serveres, er ernæringsmessig riktig, er det viktig med systematisk kartlegging av ernæringsstilstand, for å kunne identifisere, overvåke,

observere og iverksette tiltak for dem som har ernæringsmessige utfordringer. Riktig kosthold kan også redusere unødvendig medisinbruk og gi eldre mer energi og bedre helse.

Oslo Høyre vil:

- At eldre på sykehjem skal få tilbud om minst én time aktivitet daglig med bakgrunn i egne interesser, ønsker og behov.
- Samarbeide med organisasjoner, sosiale entreprenører og frivillige som arbeider med å redusere ensomhet blant eldre.
- At alle eldre som er i faresonen for ernæringsproblemer, blir kartlagt. Oslo skal ha egne konkrete kvalitetsmål for ernæring og en felles prosedyre for å følge opp ernæringsstatusen til eldre i kommunen. Maten som serveres, skal ha god kvalitet.
- Etablere flere prosjekter som «spisevenn» og legge til rette for sosiale restaurantbesøk, slik at hjemmeboende eldre kan spise måltidene sammen med andre i lokalmiljøet.
- Sikre et godt tilbud av eldre- og seniorsentre i bydelene, gjerne i samarbeid med frivillighetssentralene og frivillige organisasjoner.
- Legge til rette for flere plasser der unge og eldre kan møtes og være i aktivitet på tvers av generasjonene, for eksempel ved å inngå samarbeid med flere barnehager og skoler.
- Bygge sykehjem og omsorgsboliger som blir en integrert del av lokalmiljøet, for eksempel ved å etablere åpne kafeer eller konsertarenaer på sykehjemmet der flere kan delta.

Bedre helsehjelp

I dag er det en økende andel eldre med sammensatte og komplekse behov. Mange av dem trenger tverrfaglig hjelp, over lang tid, enten hjemme eller på sykehjem. Det er en utfordring at kompetansen er for lav i deler av tjenesten. Det skyldes en for høy andel ufaglærte, mange vikarer og utfordringer med å rekruttere fagutdannet personell. I tillegg er koordineringen av tjenestene for dårlig. Dette gjelder særlig for eldre som bor hjemme og får helse- og omsorgstjenester der.

Oslo Høyre vil tenke nytt om organiseringen av tjenestene, og vil blant annet etablere mindre, tverrfaglig team som brukeren kjenner til og er trygg på.

Det viktigste i helse- og omsorgstjenesten er dyktige ansatte som kan gi god helsehjelp og omsorg. Oslo Høyre vil sikre bedre etter- og videreutdanningstilbud for de som jobber i tjenesten, og sikre god rekruttering og stabil bemanning. Høyere helsefaglig og medisinsk kompetanse er helt nødvendig, både for at behandlingen og oppfølgingen av den enkelte skal bli bedre, og for at tjenestene skal bli mer effektive. For at eldre skal oppleve trygg og god kommunikasjon, må det stilles språkkrav til de ansatte i eldreomsorgen, både på sykehjem og i hjemmetjenestene. Tjenester av god kvalitet fordrer at det også stilles klare krav til ledelse, og flere ansatte må få muligheten til å gjennomføre lederutdanning.

Oslo Høyre vil:

- Sikre et godt samarbeid og tydeligere roller og ansvar i pasientforløpet fra sykehus til hjemmesykepleie.
- Gi flere eldre med komplekse behov tilbud i form av tverrfaglige team. Oppfølgingsteamet skal sikre at eldre som bor hjemme, får bedre og mer koordinerte tjenester, og det skal redusere risikoen for fremtidig sykehusinnleggelse.
- Tilby eldre fysisk trening på en systematisk og målrettet måte for å ivareta fysisk funksjon og forebygge fall og kognitiv svikt.

- Bedre tannhelsetilbudet til eldre på institusjon og blant dem som mottar hjemmehjelp.
- Redusere unødvendig medikamentbruk gjennom å sikre at flere ansatte har opplæring i riktig legemiddelbruk.
- Legge til rette for at beboere som har norsk som annet- eller tredjespråk, kan ha jevnlig kontakt med ansatte eller frivillige som snakker deres morsmål.
- Innføre ordningen «Menn i helse» i Oslo, slik at flere menn rekrutteres til helse- og omsorgstjenesten, og bidrar til å skape en mer mangfoldig tjeneste.
- Arbeide for å redusere andelen deltidsstillinger og sikre at eldre får færre mennesker å forholde seg til, blant annet gjennom å prøve ut nye arbeids- og organisasjonsmodeller og alternative turnusordninger.
- Gi flere ansatte i helse- og omsorgstjenesten tilbud om etter- og videreutdanning, og tilby flere utdanning innen ledelse.
- Tilby ufaglærte i sykehjem og hjemmetjeneste utdanning, slik at flere får fagkompetanse og med det større mulighet for at de forblir ansatt i kommunen.
- I større grad tilby langturnuser i sykehjem og barnevernsinstitusjoner, som i tillegg til å være det beste for brukerne også er ønsket av mange arbeidstagere, og vil bidra til å redusere ufrivillig deltidsarbeid.
- At Oslo kommune skal inngå lærlingkontrakter i sine helserelaterte virksomheter for å sikre jevn rekruttering til sektoren.
- Stille språkkrav til ansatte i omsorgstjenestene.
- At ansatte i omsorgstjenestens førstelinje skal ha basiskunnskap om utfordringer rundt seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk.
- Utvikle felles retningslinjer og rutiner for tilsynsutvalgene, som skal være felles for alle bydeler.

Muligheten til å bo hjemme lenger

Mange ønsker å bo hjemme i sin egen bolig så lenge som mulig. Forutsetningen er at de, og deres pårørende, føler trygghet for at de får den hjelpen og de tjenestene de trenger når behovet melder seg. Brukerne av hjemmetjenester skal ha frihet til å velge den tilbyderen som best ivaretar deres behov. Teknologi kan gjøre livet hjemme enklere og tryggere. Ved hjelp av velferdsteknologi og medisinsk avstandsoppfølging kan eldre få bedre helse, frihet og livskvalitet.

Pårørende gjør en stor innsats, ofte over mange år. Selv om pårørende yter sin innsats fordi de ønsker det, er det en utfordrende oppgave for mange. Derfor er det viktig at pårørendes behov for blant annet avlastning, medvirkning og støtte blir ivaretatt.

Oslo Høyre vil:

- Styrke det frie brukervalget i hjemmetjenesten ved å informere om alternativene før vedtak fattes. Private og offentlige tilbydere av hjemmetjenester skal konkurrere på lik linje om å gi brukerne det beste tilbudet.
- Sørge for at aktivitetstid tilbys alle brukere av hjemmetjenester, uavhengig av om de har kommunale eller private tjenesteytere.
- Styrke brukernes mulighet til å påvirke hvilke hjemmesykepleiere som kommer hjem til dem.
- Ta i bruk ny velferdsteknologi, slik at eldre kan mestre egen hverdag og egne helseutfordringer. Eksempler på gode løsninger er digitalt natt-tilsyn, multidosedispenser, e-låser og digital avstandsoppfølging.
- Tilby forebyggende hjemmebesøk for å sikre at eldre kan bo hjemme lenger.

- Utvikle et bedre samarbeid mellom bydelene og lokalsykehusene, slik at alle hjemmeboende eldre får god oppfølging av helseteam i bydelen.
- Støtte og avlaste pårørende gjennom fleksible avlastningstilbud og pårørendeskoler.
- Prøve ut alternative avlastningstilbud, for eksempel også i helg og på kveldstid.
- Utvikle nye løsninger i dialog med både små og store leverandører av velferdsteknologi og dokumentere hvilken effekt velferdsteknologi har på tryggheten og livskvaliteten til brukerne.
- Gi gode dagaktivitetstilbud til mennesker med kognitiv svikt i alle bydeler, der de får omsorg, pleie og god ernæring hver dag.
- Videreutvikle samarbeidet hjelpemiddelsentral/bydel for bedre oppfølging av eldre i hjemmene.

Fremtidens sykehjem og nye, trygge boformer

For å gi flere eldre med pleiebehov muligheten til å leve frie og selvstendige liv i sitt eget hjem, vil vi satse på et større mangfold med nye og fremtidsrettede boformer og bofellesskap. For mange eldre kan eksempelvis en tilpasset omsorgsbolig med trygghetsskapende teknologi være et bedre tilbud enn sykehjem. Derfor ønsker vi å utvide tilbudet av omsorgsboliger og nye boformer tilpasset den enkeltes behov.

Selv om vi legger til rette for at folk kan bo hjemme så lenge som mulig, vil det blant annet på grunn av det økende antall eldre i tiårene fremover bli et større behov for omsorgsplasser. For å sikre god kvalitet må vi både oppgradere eksisterende sykehjem og bygge nye.

Helsehusene spiller en viktig rolle i å få pasienter rehabilitert etter sykdom eller skade og opphold på sykehus. Rask rehabilitering og flytting tilbake til hjemmet er et viktig mål for den enkelte pasient.

Oslo Høyre vil:

- Utarbeide nye boformer og bofellesskap i samarbeid med private og ideelle organisasjoner.
- Sikre at ektepar og samboere skal få bo sammen på sykehjem dersom de ønsker det.
- Sikre at alle som søker sykehjemsplass, får søknaden behandlet innen 14 dager, og at ingen må stå i kø for å bli tildelt plass.
- Øke innsatsen for å bygge flere spesialtilpassede omsorgsboliger med bruk av smarthusteknologi og velferdsteknologi.
- Etablere flere boliger for mennesker med demens, med bruk av egnede teknologiske løsninger som gir sikkerhet og trygghet.
- Inngå samarbeid med utbyggere av større boligprosjekter med det som mål å avsette en andel av boligene i prosjektet til boliger tilpasset eldre, etter modell fra Omsorg+.
- Legge til rette for at boliger for eldre og basene for hjemmetjenester kan samlokaliseres.
- Arbeide for å opprette spesialtilpassede plasser på sykehjem, slik at også eldre rusavhengige får et godt tilbud.
- Videreutvikle helsehusene og styrke det rehabiliteringsfaglige tilbudet.
- Forenkle innkjøpsordninger og leasing av velferdsteknologi for å sikre at den til enhver tid oppdaterte velferdsteknologien er tilgjengelig.
- Vurdere organiseringen av sykehjemmene og rehabilitering i helsehus for å sikre bedre tjenester tilpasset brukernes behov.

Omsorg ved livets slutt

Palliasjon er pleie og omsorg for pasienter med uhelbredelig sykdom som ikke har lenge igjen å leve. Oslo kommune jobber aktivt med palliasjon gjennom en rekke tiltak og prosjekter. Likevel er inntrykket blant mange pasienter og pårørende, samt ansatte i omsorgstjenestene, at tilbudet fortsatt ikke er godt nok utviklet i Oslo. For å sikre et best mulig tilbud må kommunen samarbeide med private og ideelle organisasjoner og sikre at alle pasienter får et likeverdig tilbud uavhengig av hvor i byen de bor.

Oslo Høyre vil:

- Etablere flere hospice-plasser i Oslo, gjerne i privat regi.
- Tydeliggjøre kommunens ansvar for palliativ behandling og forholdet til spesialisthelsetjenesten.
- Vurdere opprettelsen av et barnepalliativt tilbud i samarbeid med Helse sør-øst.
- Heve kompetansen og videreutvikle det palliative tilbudet.
- Arbeide for at pasienter som ønsker å dø hjemme, kan få tilbud om det.

Valgfrihet i eldreomsorgen gir bedre tilbud

Det aller viktigste for Oslo Høyre er at det tilbys gode tjenester til dem som trenger det i byen vår. Vi sier ja til alle gode krefter som vil være med på å skape et bedre og mer mangfoldig tilbud. For oss er pasienten og brukeren viktigere enn systemet.

Oslo kommune skal fortsatt tilby like tjenester til alle byens innbyggere, uavhengig av personlig økonomi. Oslo Høyre ønsker at kommunen skal kjøpe tjenester fra private leverandører som et viktig supplement til kommunens egne tjenestetilbud. Et mangfold av leverandører sikrer en sunn konkurranse om å utvikle tjenestene til glede for byens befolkning.

Sosiale entreprenører er et nytt og verdifullt tilskudd til aktørene som leverer gode velferdsløsninger til byens befolkning. Sosiale entreprenører er kjennetegnet av at de er innovative og sosialt engasjerte, men har som mål å være økonomisk bærekraftige uten å motta gaver og tilskudd. Oslo Høyre ønsker fremveksten av sosiale entreprenører velkommen.

For å gi ideelle og frivillige organisasjoner som mottar tilskudd, gode rammevilkår bør kommunen kunne tilby lengre forpliktende avtaler. Det vil gi både kommunen, leverandørene og ikke minst innbyggerne bedre og mer forutsigbare tjenester. Den frivillige innsatsen i bydelene er svært viktig for både unge og eldre.

Oslo Høyre vil:

- Fortsette å måle kvaliteten i hjemmetjenesten og sykehjemmene, både hos private og kommunale. Måling og åpenhet om kvalitet er avgjørende for gode tjenester.
- Sikre og utvikle kommunens innkjøpskompetanse, hvor konkurranse på like vilkår er en bærebjelke, og at anbud vektles med kvalitet, innovasjonskraft og pris.
- Sørge for at frivilligheten har gode rammevilkår.

Folkehelse, forebygging og rehabilitering

Grunnlaget for god helse skaper den enkelte selv. Kommunen skal likevel føre en god folkehelsepolitikk ved å legge til rette for og hjelpe innbyggerne til å ta gode valg og støtte dem som trenger hjelp. Forebygging er bra både for den enkelte og for samfunnet. En god helsetjeneste og folkehelsepolitikk er blant de viktigste bidragene for å utjevne sosiale forskjeller i byen vår.

Oslo Høyre vil legge til rette for at folk kan ta gode og sunne helse- og livsstilsvalg i hverdagen. Godt forebyggende arbeid krever at vi starter tidlig, og at vi tenker og handler langsiktig. Dette gjelder for mange av kommunens aktiviteter, både blant unge og eldre. Rehabilitering må prioriteres høyere, slik at flest mulig av de som har vært alvorlig syke eller skadet, kommer tilbake til eget hjem og sitt vanlige liv. Bedre rehabilitering vil øke livskvaliteten for den enkelte.

Antall pasienter som lever med kroniske sykdommer øker, og det stiller store krav til samspill mellom sykehus og kommunen. Kommunen må bygge opp et mer tverrfaglig og forutsigbart tilbud til denne pasientgruppen.

Fastlegene er en bærebjelke i helsetilbudet til befolkningen. Fastlegene skal gi kontinuitet og kvalitet i den medisinske oppfølgingen, og vil ha en viktig rolle også i forebyggende helsearbeid i årene som kommer. Fortsatt god rekruttering til fastlegetjenesten er viktig for å opprettholde tilbudet.

Oslo Høyre vil:

- Styrke helsestasjonene og jordmordekningen i bydelene.
- Sikre økt ernæringskompetanse i bydelene og videreutvikle livsstils- og kostholdsprosjekter. Videreutvikle frisklivssentralene og måle hvorvidt prosjektene bidrar til varig endring for deltagerne.
- Sikre bedre oppfølging av nyutskrevne pasienter med kroniske lidelser og langvarige sykdommer.
- Sikre ny storbylegevakt ved Aker sykehus og avlastningslegevakt et annet sted i byen.
- Være pådriver for økt sykehuskapasitet i Oslo-området.

Rus og psykisk helse

En verdig rusomsorg

Oslo kommune skal ha en verdig og human rusomsorg som ikke har som mål å straffe brukeren, men sørge for at de får god behandling hos kommunen og kommunens samarbeidspartnere.

Overdosedødsfallene i Oslo er for høye, spesielt etter rehabilitering eller soning. Derfor er det avgjørende at ettervernet i rusomsorgen prioriteres gjennom samarbeid med ideelle og private aktører med kompetanse på feltet. Kommunen må også samarbeide tettere med spesialisthelsetjenesten for å sikre at brukeren videreføres til et trygt rusfritt miljø etter utskrivelse.

Oslo Høyre vil:

- At Oslo kommune skal arbeide etter en nullvisjon for overdosedødsfall.
- Styrke ettervernet i rusomsorgen gjennom samarbeid med private, sosiale entreprenører og ideelle aktører, slik at flere får muligheten til arbeidstrening og annen aktivitet etter avrusning, rehabilitering og soning.

- Tillate at det røykes heroin på byens sprøyterom.
- At egnede overgangsboliger stilles til rådighet for rusavhengige.
- Ha flere tilpassede boliger med booppfølging i bydelene.
- At kommunen følger retningslinjene fra Helsedirektoratet om utdeling av brukerutstyr for å forebygge mot hepatitt C.
- Desentralisere lavterskeltilbud for rusavhengige, slik at de i større grad kan få sine behov dekket i nærheten av sitt bosted, istedenfor å måtte reise inn til sentrum.
- Utvide tilbudet om individuell oppfølging (IPS) til flere bydeler, for å sikre tilgang til arbeid og arbeidsrettede aktiviteter som en del av rehabiliteringen.
- Intensivere det rusforebyggende arbeidet i skolen, blant annet ved å ha en ruskonsulent i flere bydeler.
- Søke å tilby metoder som gjør brukere selv i stand til å teste narkotika for dødelige urenheter.

Psykiatri og psykisk helse

En god psykisk helse er viktig for å ha god livskvalitet. Innsatsen må derfor settes inn tidligst mulig for mennesker med psykiske helseplager, og det må sikres gode lavterskeltilbud.

Psykisk helse er fortsatt et tabubelagt tema i mange hjem. Psykisk sykdom har store kostnader for den enkelte, for pårørende og for samfunnet. En stor andel av sykefraværet i Norge skyldes psykiske lidelser. Aktivisering og deltagelse i samfunnet vil for mange være den beste forebyggingen av psykisk sykdom. For Høyre er det viktig å signalisere at alle mennesker kan bidra og være en aktiv del i sine fellesskap og i samfunnet.

Et godt og sømløst samarbeid mellom spesialisthelsetjenesten og bydelene i Oslo er avgjørende for at psykiatrispasienter får den beste overgang fra sykehus til bolig. Stabilitet og forutsigbarhet er ofte nøkkelen til en vellykket overgang til bydelen og en bolig.

Oslo Høyre vil:

- Styrke samarbeidet med frivillige og ideelle organisasjoner som jobber for og med mennesker som sliter psykisk.
- Sørge for at bydelene har tilgang på egnede boliger, og at de kan differensieres slik at de passer for mennesker med ulike typer lidelser. Flesteparten av boligene bør være knyttet til personalbaser.
- Sørge for flere VTA (varig tilrettelagte arbeidsplasser) i Oslo, slik at flere får en fot inn i arbeidslivet og aktivitet.
- Videreutvikle FACT-teamene i Oslo (fleksibel aktiv oppsøkende behandling), slik at man i større grad kan jobbe på tvers av fagmiljøer for å gi et helhetlig tilbud til den enkelte.
- Tilby lavterskeltilbud som depresjonsmestringskurs og gruppetrening til voksne med moderate psykiske plager.

Ung helse

En trygg oppvekst bidrar til å skape en god og robust fysisk og psykisk helse. Det er viktig å fange opp barn og unge som sliter på et tidlig tidspunkt. Barn og unge med helseproblemer er en sårbar gruppe, og helsetilbudet må derfor tilpasses denne brukergruppen.

Lavterskeltilbud innenfor psykisk helse for barn og unge forebygger frafall i skolen og reduserer faren for rusmisbruk, angst, depresjon og selvmord. Tidlig behandling, kombinert med bedre oppfølging av

dem som befinner seg i risikogruppen, er avgjørende for å forebygge psykiske lidelser og selvmord. Oslo Høyre ønsker en nullvisjon når det gjelder selvmord.

Oslo Høyre vil:

- Satse på lavterskeltilbud som Ung Arena og «Rask psykisk helsehjelp», slik at flere unge får hjelp når de trenger det.
- Styrke den tverrfaglige satsingen på flere helsesykepleiere og andre yrkesgrupper i skolen, AKS og på helsestasjonene.
- Vurdere færre og større helsestasjoner for ungdom for å sikre et bedre tilbud til byens unge og for å styrke fagmiljøer.
- Legge til rette for helsetjenester i sosiale medier basert på erfaringer med Helsesista.
- Utvikle et samarbeid mellom spesialisthelsetjenesten og psykologer i bydelene for å styrke innsatsen for sårbare barn og unge.
- Rekruttere flere mannlige helsesykepleiere til skolehelsetjenesten og helsestasjonene, basert på god erfaring med helsebrødre i bydel Frogner.
- Sørge for at lærere og annet skolepersonell får veiledning i å gjenkjenne symptomer på psykisk sykdom, slik at de kan varsle skolehelsetjenesten tidlig ved tegn på selvskading eller annen bekymringsfull adferd.
- Kapasiteten må økes for at alle barn og unge som har krav på tannhelsetjenester, får tilbud innen rimelig tid.

Barnevernet

Barnevernet har en svært viktig oppgave i å ivareta barns trygghet og beskytte mot vold, overgrep og omsorgssvikt. Barnevernet skal være en ressurs og støttespiller for barna og deres familie, og kontakten mellom barnevernet og familien må bygge på gjensidig tillit. Barnevernet skal møte barn og unge med varme og omsorg, og skal lytte til barns kunnskap om eget liv og hva de trenger. Barnevernet må få mulighet og tid til å arbeide langsiktig med familiene og utruste dem til å være trygge omsorgspersoner. Oslo kommune skal ha som mål at de ansatte i barnevernet skal speile mangfoldet i Oslo.

Samtidig som barnevernet skal bidra til god tjenesteytelse gjennom innsikt og kommunikasjon, skal det enkelte barn ha rett til samme vern og trygghet uavhengig av bosted eller foreldrenes bakgrunn. Kultur og landbakgrunn kan aldri rettferdiggjøre brudd på barns rettigheter.

Forskning har vist at barn under barnevernets omsorg gjør det dårligere enn andre barn på skolen, og at færre gjennomfører videregående skole. Samtidig vet vi at skolegang og utdanning er det beste redskap for å sikre en god fremtid. En god skole er derfor godt barnevern.

I dag er det hver enkelt bydel som har ansvar for barneverntjenesten. Organiseringen og finansieringen av barnevernstjenester må gjennomgås for å sikre at bydelene har de rammene som trengs for å levere gode barnevernstjenester.

Oslo Høyre vil:

- Styrke familiesentrene og legge til rette for mer forebyggende innsats og mer samarbeid mellom helsestasjon, helsesykepleiere og barnevernet.
- Utvikle en bedre samarbeidsstruktur for økt samhandling mellom skole, barnevernsinstitusjoner, fosterhjem og barne- og ungdomspsykiatrien.
- Opprette et barne- og ungdomspanel i Barnevernavdelingen for å styrke barn og unges medvirkning.

- Jobbe for å få flere fosterhjem hvor søsken kan bo sammen.
- Styrke barnevernets kompetanse på kulturforståelse, slik at barnevernet kan samarbeide bedre med foreldre og skole/barnehage om målrettede tiltak i hjemmet.
- Sørge for at ansatte i barnevernet får tilbud om etterutdanning som sikrer at alle ansatte har nødvendig kompetanse til å møte mangfoldet blant barn og foresatte på en god, tillitvekkende og rettferdig måte.
- Utvikle nye modeller for å bosette enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger, for eksempel ved at ungdommene bor i et vanlig hjem med faste omsorgspersoner.
- Evaluere og utvikle SaLTo-samarbeidet mellom politiet, kommunen og barnevernet.
- Styrke samarbeidet mellom barnevernsvakten, barnevernstjenestene og politiet om tiltak og bistand til mindreårige i rusmiljøet.
- Bedre kommunens samarbeid med familievernnet for å bistå foreldre som er fratatt omsorgen.
- Påse at barnevernsbarn får nødvendige skoletilbud også når de er plassert utenfor Oslo.

Personer med nedsatt funksjonsevne

Det er et mål at mennesker med nedsatt funksjonsevne skal kunne leve et mest mulig selvstendig og aktivt liv, og at offentlige rom og bygninger skal gjøres tilgjengelige for alle.

Familier med barn med nedsatt funksjonsevne møter særskilte utfordringer og må sikres helhetlig og koordinert hjelp og tilrettelegging. Barna må få oppfølging og et godt rehabiliteringstilbud, slik at de kan leve gode liv og styrke sine muligheter til å delta i utdanning, arbeids- og samfunnsliv. Høyre ønsker at alle familier selv skal få mulighet til å velge hvem som skal utføre hjelpen, enten det er en ideell, privat eller offentlig aktør.

Brukerstyrt personlig assistanse (BPA) er en ordning som skal sikre brukerne et selvstendig liv og muligheten til å kunne delta i samfunnet. Brukeren ansetter selv sine assistenter, og skal selv bestemme hva tiden skal brukes til. Assistentene reduserer behovet for andre hjelpetiltak, og gir brukerne tilpasset hjelp som øker livskvaliteten i og utenfor hjemmet. Bydelene i Oslo behandler søknader om BPA svært ulikt, og dette må rettes opp. Oslo Høyre mener at BPA-ordningen ikke utelukkende er et helse- eller sosialtilbud, men skal sikre inkludering og hindre utenforskap.

Oslo Høyre vil:

- Prioritere familier med barn og unge med funksjonsnedsettelse ved å sikre dem godt tilrettelagte, helhetlige og koordinerte tjenester. Barn og unge med funksjonsnedsettelse må sikres oppfølging, og foreldre skal tilbys avlastning.
- Innføre rett til brukerstyrt avlastning, slik at familier selv kan velge hvem som skal gi avlastning, enten det er en privat, ideell eller offentlig aktør.
- Opprettholde det frie brukervalget i BPA-ordningen.
- Sikre likebehandling av BPA-søknader på tvers av bydelene.
- Samarbeide med pårørende, private og Husbanken for å skaffe varige tilrettelagte boliger til mennesker med funksjonsnedsettelse.
- La Oslo kommune gå foran som eksempel når det gjelder ansettelse av folk med funksjonsnedsettelse eller som har hull i CV-en.
- Ha ekstra oppfølging av funksjonshemmede med innvandrerbakgrunn med tanke på at de ofte blir stigmatisert i sine miljøer.

4. Bedre kollektivtrafikk og miljøvennlig byutvikling

For Høyre er det selvsagt at vi skal levere kloden og byen videre til våre barn og barnebarn i minst like god stand som da vi overtok den. Siden klimaendringene er en trussel mot samfunnet, har vi plikt til å gripe inn. Vi må forandre for å bevare. Hva vi oppnår lokalt, blir avgjørende for om vi når de nasjonale og globale klimamålene. Det grønne skiftet starter i vår egen by. I kommunens planer vil vi ta utgangspunkt i FNs bærekraftsmål.

Vi ønsker alle å bo i et trivelig bomiljø med ren luft og et grønt preg. Vi ønsker å reise mellom hjem, jobb, skole og fritidsaktiviteter på en rask og miljøvennlig måte. Samferdsel, miljø og byutvikling skal gå hånd i hånd, og politikken må ta hensyn til alle mennesker som bor, jobber eller ferdes i byen vår. Vi ønsker god trafiksikkerhet og fremkommelighet for alle trafikantgrupper samtidig som hensynet til gode bomiljøer, folks helse og klimaet må ivaretas.

Kollektivtrafikk og veiutbygging

Oslo må ha et transportsystem som er tilpasset innbyggernes behov, enten man har behov for å reise med bil, sykkel, kollektivt eller til fots. Kollektivtransporten er det viktigste virkemiddelet for et bedre bymiljø og for reduserte klimagassutslipp. Oslo er en by i vekst, og det skaper nye transportbehov. Høyre vil at veksten i persontrafikken skal skje med kollektivtrafikk, sykkel og gange.

Bilkjøring og annen transport som går på fossilt drivstoff, er den største kilden til klimagassutslipp i Oslo. Bilkjøring står også for en betydelig andel av den lokale luftforurensningen, særlig på kalde dager om vinteren. Oslo Høyre vil fortsette å stimulere overgangen til nullutslippskjøring. For å redusere den daglige bilbruken må kommunen tilby gode, effektive og presise kollektivtjenester. Når fremtidens transportsystem skal utformes, må de forskjellige transportformene ses i sammenheng. Vi ønsker å legge til rette for at det skal bli enkelt å velge miljøvennlige alternativer gjennom bruk av positive insentiver.

Samtidig er det viktig både for næringslivet og beboerne at byen vår ikke stenges helt for biltrafikk. Det må fortsatt være mulig å benytte bil i Oslo for dem som har behov for det. Oslo Høyre vil legge til rette for at byens innbyggere, næringsliv og besøkende får løst sine transportbehov på en fremtidsrettet, miljø- og klimavennlig måte.

Teknologien på transportområdet gir mange nye muligheter. Høyre vil ta i bruk denne teknologien for å etablere nye betalingsløsninger som gir gode insentiver til å velge klimavennlige løsninger. GPS-basert teknologi åpner muligheter for å redusere uønsket gjennomgangstrafikk og for å skjerme nødvendig lokal kjøring.

For å bygge ut vei- og kollektivnettet vil Oslo Høyre:

- Bygge Fornebubanen, starte arbeidet med ny T-banetunnel, Ahusbanen og en forbindelse mellom T-banelinjene i Groruddalen.
- Bygge ny T-banetunnel som øker kapasiteten mellom øst og vest, og arbeide for at den inkluderer sentrale områder som øvre Grünerløkka, Sagene, Ullevål sykehus og Bislett.
- Bygge Volvat-svingen som kobler Fornebubanen direkte på Ringen, og slik gjøre det mulig å reise direkte mellom Skøyen, Blindern og Ringen.
- Bygge Ensjøsvingen som kobler T-banen fra Bergkrystallen, Mortensrud og Ellingsrudåsen på Ringen, og slik gjøre det mulig å reise direkte fra Tveita, Manglerud, Oppsal og Ringen.
- Bygge Røatunnelen, lokk over E6 ved Furuset og lokk over E18 ved Filipstad. Starte arbeidet med E6 Oslo øst (Manglerudtunnelen) og en tunnel mellom RV4 og Østre Aker vei, som reduserer trafikkbelastningen langs RV4.
- Arbeide for en langsiktig løsning der E18 i Bestumkilen legges i miljøtunnel for å redusere lokal støy og luftforurensning, og legge til rette for nye boligområder med tilgang til sjøen.

- Støtte opp om moderniseringen av E18/Vestkorridoren i Asker og Bærum med miljøtunneler og egne buss- og sykkeltraseer. Utrede hvordan tilsvarende løsninger kan etableres i Oslo for eksempel langs Bestumkilen.
- Prioritere nye el-bussruter med egne traseer i stedet for å bygge nye traseer for trikk.
- Erstatte nattrikk med el-busser på støyutsatte linjer.
- Utvide bussnettet for å gjøre det lettere å bevege seg kollektivt på tvers av T-banelinjene i ytre bydeler.

For å bedre kollektivtilbudet vil Oslo Høyre:

- Gjennomføre modernisering av T-banens signalanlegg for å øke kapasiteten i T-banesystemet.
- Opprette bussterminaler ved kollektivknutepunkt for å redusere antall regionbusser som kjører inn til sentrum.
- Sikre bussene bedre fremkommelighet, for eksempel ved flere egne traseer og høyere prioritering i lyskryss.
- Legge til rette for innovasjon i kollektivtrafikken, som for eksempel selvkjørende busser.
- Utvikle et billettsystem som skaper incentiver til å reise mer kollektivt.
- At Ruters busser i byen skal være fossilfrie innen 2020. Dagens fossile busser og ferger skal erstattes med elektriske busser og andre nullutslippsbusser. Oslo Høyre ønsker også at det samme kravet skal stilles til regionbussene.
- Øke tilgjengeligheten for billett kjøp hos Ruter, slik at turister, tilreisende og innbyggere uten smarttelefon enkelt kan kjøpe billetter.
- Ikke lenger stille krav om at det skal være mulig å kjøpe billett ombord på buss og trikk.

For å sikre mer miljøvennlig transport vil Oslo Høyre:

- At persontransporten innenfor Ring 3 i størst mulig grad skal være fossilfri innen 2025.
- Ta initiativ til en helhetlig plan for en god dekning av innfartsparkering ved kollektivknutepunkt i Oslo-området.
- Gi fordeler for lavutslipps varetransport for eksempel gjennom reduserte satser i bomringen eller egne vareleveringslommer.
- Etablere bedre støtteordninger fra Klima- og energifondet til ladeinfrastruktur for bedrifter og yrkessjåfører.
- Inngå avtale med private om å bygge ut og drifte 5000 nye lade- og hurtigladestasjoner for elbil, blant annet i tilknytning til gateparkeringsplasser.
- Ha infrastruktur for lading på alle parkeringsplasser ved bygging av nye parkeringsanlegg.
- Styrke støtten til borettslag og sameier som ønsker å tilrettelegge for ladeinfrastruktur i eksisterende parkeringsanlegg.
- Sørge for at bompengesystemet i større grad enn i dag skal premiere tungtransport med lave utslipp.
- Innføre krav om nullutslippsstandard for alle nye drosjer innen 2022.

Oslo Høyre vil ta i bruk ny teknologi på transportområdet for å bedre transporten i Oslo, og vil:

- Iverksette satellittbasert veiprising så raskt som mulig i Oslo, forutsatt at personvernet ivaretas.
- Justere betaling i veiprising ut fra det enkelte kjøretøys utslipp.
- Justere kostnaden for å kjøre etter graden av luftforurensning.
- Etablere løsninger som kombinerer incentivene i veiprisingen og i kollektivtrafikken, slik at det lønner seg å velge mer miljøvennlige transportløsninger.

- Ta i bruk ITS (intelligente transportsystemer) for å gi bedre sikkerhet og utnytte transportkapasiteten mer effektivt.

For å tilrettelegge for mobilitet for familier og næringsdrivende vil Oslo Høyre:

- Utrede muligheter for å unngå uforholdsmessig høye kostnader til bompasseringer, eksempelvis ved fastsettelse av et maksimalbeløp per måned.
- Utarbeide en parkeringsnorm for indre og ytre by som sikrer tilstrekkelig med parkeringsplasser for biler i nye prosjekter. Det er et mål å få beboerparkering bort fra gateplan til parkeringskjellere.
- Gjøre forsøk med gradvis, forutsigbar og insentivbasert innføring av nullutslippssoner rundt utvalgte steder i indre by, der det på sikt bare blir tilrettelagt for parkering med nullutslippskjøretøyer.
- Legge til rette for etablering av underjordiske anlegg med parkeringsplasser og lademuligheter med prioritet for brukere av elbiler og elsykler samt delebilordningen i sentrumsbydelene.
- Gjøre det mulig å kjøre bil mellom ulike steder i sentrum, men henvise mest mulig trafikk til hovedveisystemet. Det er et mål å redusere biltrafikken i sentrum.
- Legge til rette for flere bildelingsplasser på gateplan og stille krav om at nye borettslag og sameier avsetter parkeringsplasser til bildelingsordninger.
- Sørge for at gebyrene for beboerparkering bare skal dekke kostnadene ved ordningen. Fjerne retten til gratis fremmedparkering for elbiler der det er beboerparkering. Biler som disponeres av flere familier, kan få rett til beboerparkering flere steder. Ansvar for beboerparkering skal fortsatt ligge hos bydelene.
- Sørge for at beboerparkering følger beboer og ikke bilen, og skal sørge for at beboere som ikke har egen bil, skal kunne parkere leie- eller delebil.
- Ved fjerning av gateparkering sikre et tilstrekkelig antall erstatningsplasser for bevegelseshemmede. Det totale antall HC-plasser i byen skal økes i takt med behovet.
- Tilrettelegge for P-plasser for motorsyklister i indre by. Noen av disse P-plassene bør ha lademuligheter.
- Gjøre det enklere å parkere på kommunale parkeringsplasser ved å redusere avgiftene og tidsrommet for innkrevingen i hele byen.
- Sikre tilstrekkelig parkeringskapasitet for besøkende når det utvikles nye sykehjem, kultur- og næringsbygg.
- Sikre god tilgjengelighet med bil til sykehjem, eldresentre og legevakt samt mulighet for parkering.
- Legge bedre til rette for at næringsdrivende med varetransportbehov kan parkere i nærheten av sin virksomhet.
- Sikre parkeringsmuligheter i sentrumsbydelene for vareleveranser og håndverker- og servicetjenester.
- Legge til rette for døgnparkering av tungtransport utenfor boligområder.

Sykkelbyen Oslo

Sykkelen er et av de mest miljøvennlige transportmidlene i byen. Når flere sykler, blir det bedre for folkehelsen, miljøet og kapasiteten i kollektivtrafikken. Vi vil bygge et nettverk av sykkeltraseer inn mot sentrum og sørge for at syklist trygt kan dele bygatene med gående, busser og biler. Vi vil også legge til rette for flere parkeringsmuligheter for sykkel, slik at det blir enklere for flere å velge sykkel. Samtidig er det viktig at det jobbes for å fremme en bedre sykkelkultur for å ivareta både syklisters og fotgjengeres sikkerhet og opplevelse av å ferdes på en trygg måte.

Oslo Høyre vil:

- Bygge ut et sammenhengende helårs nettverk av sykkeltraseer inn mot sentrum.
- Tilrettelegge for mest mulig adskilte sykkelveier.
- Bygge sykkelhoteller der man trygt kan parkere sykkelene ved alle store kollektivknutepunkter, bl.a. Ryen, Grorud, Storo og Skøyen.
- Utarbeide en parkeringsnorm som sikrer tilstrekkelig parkeringskapasitet for sykler i nye prosjekter både for elsykler, lastesykler og vanlige sykler.
- Øke antall bysykler og bysykkelstativer i eksisterende og nye områder, øke tilgjengeligheten der bruken er størst, og sørge for at ordningen kan brukes av alle over 16 år.
- Etablere en bysykkelordning med el-bysykler.
- Merke opp eksisterende og nye gang- og sykkelstier med egne felt for gående og syklende.
- Redusere fartsgrensen til 30 km/t utenom hovedveiene i indre by og boligområder i ytre by, slik at biler og syklist trygt kan dele gatene.

Trygg ferdsel for fotgjengere

Å bevege seg til fots er den absolutt mest miljøvennlige og helsebringende transportmåten. Det må legges til rette for bedre og tryggere forhold for fotgjengere over hele byen vår, både om sommeren og vinteren.

Oslo Høyre vil:

- Etablere flere gågater og miljøgater i sentrum, inkludert en sammenhengende miljøgate fra Kvadraturen via Markveien og til Sannerget, etter modell av Torggata.
- Forbedre vintervedlikeholdet av fortauene og gangveiene i Oslo. Det må brøytes og strøs for å trygge sikkerheten for fotgjengere og gjøre det attraktivt å gå.
- Skape trygghetssoner rundt skoler med usikker skolevei.
- Sørge for at fotgjengere i større eller særlig farlige kryss får grønt signal i alle retninger samtidig.
- Sørge for mindre is på vei og fortau ved fortrinnsvis å børste veiene fremfor å måke.

En aktiv klima- og miljøpolitikk

Lokale utslipp

Oslo skal være verdens mest miljø- og klimavennlige storby, og byen vår er valgt til å være Europas miljøhovedstad i 2019. Det er et resultat av langsiktige og bevisste miljøprioriteringer i kommunen gjennom mange år. Oslo Høyre vil gjøre det attraktivt og enkelt å gjøre gode miljøvalg i hverdagen. Det er et mål at Oslo skal redusere klimagassutslippene innen 2030 med 95 prosent fra 1990-nivået. For å nå dette målet er det mange tiltak som kan gjennomføres på lokalt nivå, både av kommunen selv og av privatpersoner og næringsliv.

Oslo Høyre vil:

- At alle anleggsplasser i Oslo skal bli fossilfrie innen 2025 og på sikt utslippsfrie. Prioritere byggesakssøknader fra entreprenører som garanterer fossilfri eller utslippsfri byggeplass.
- Sikre at det benyttes nullutslippsferger for fergetrafikken i Indre Oslofjord.
- Sørge for at alle kommunale kjøretøyer er utslippsfrie.
- Stille krav om at ferger i rutetrafikk skal benytte landstrøm ved kai i Oslo innen utgangen av 2020. Arbeide for at alle skip som anløper Oslo havn, benytter lavutslippsteknologi ved kai, samt ved inn- og utseiling.
- Miljødifferensiere havneavgiften for alle skip som anløper Oslo havn.

- Etablere landstrøm for cruiseskip på aktuelle liggeplasser og stille krav om at skipene skal bruke dem.
- At alle nye kommunale bygg skal ha pluss- eller null-husstandard.
- Øke bruken av solcellepanel på kommunale tak og fasader.
- Oppheve tilknytningsplikten for fjernvarme dersom det dokumenteres bruk av mer miljøvennlige alternativer.
- Styrke Oslos klima- og energifond.
- Bruke Oslo kommunes betydelige innkjøpsmakt mer aktivt til å fremme miljøvennlige løsninger gjennom å styrke innkjøpskompetansen og stille tydeligere miljø- og klimakrav ved kommunens anbudsinnbydelser.

Avfallshåndtering

Det skal være lett å ta miljøvennlige valg i hverdagen. Da må det gjøres enda enklere enn i dag å kildesortere avfallet, både i private husholdninger og i private og kommunale virksomheter.

I dag finnes det mange nyskapende og klimavennlige måter å håndtere avfall på, og teknologien på feltet er stadig i utvikling. Derfor er det viktig å sikre at alle gode krefter kan bidra med effektive og klimavennlige løsninger for å håndtere Oslos avfall.

Oslo Høyre vil:

- Gjennomføre fangst og lagring av karbondioksid fra Klemetsrud, i samarbeid med staten og industrielle aktører.
- Gjøre kildesortering i offentlig virksomhet og næringsvirksomhet obligatorisk. Henstille til staten å kildesortere i statlige virksomheter i Oslo.
- Prøve ut en egen ordning med returpunkt av glass og metall i husholdninger, sameier og borettslag.
- Redusere avfallsgebyrer til sameier og borettslag som installerer nedgravde og lukkede avfallsbeholdere.
- Supplere søppelbøttene i gater og parker med små returpunkter for glass, plast, papir og tomflasker, og øke kapasiteten deres.
- Benytte teknologiske løsninger for å effektivisere renovasjonen, for eksempel for å vise når søppelbeholdere er fulle.
- Stille krav til redusert matsvinn i kommunale virksomheter, med det mål å redusere matsvinnet med 50 prosent innen 2030.

Ren byluft

Oslo skal ha en ren luft som alle kan puste inn uten å få helseproblemer. Det må iverksettes flere tiltak for å redusere forekomsten av svevestøv, nitrogenoksid og annen lokal luftforurensning. Det må også settes inn særskilte tiltak på dager med høy luftforurensning slik at allergikere, barn og eldre kan ferdes utendørs hele året.

Oslo Høyre vil:

- Jobbe for alternative traseer for å lede gjennomgangstrafikk utenom Oslo.
- At det på dager med svært høy luftforurensning og ekstra høye bomtakster skal være gratis å velge kollektivtransport.
- Stimulere til at mer av tungtransporten på riksveiene gjennom Oslo blir fossilfri, blant annet ved økt prisdifferensiering i bomringen.
- Forbedre dagens miljøfartsgrenser slik at de varierer etter varslet luftforurensning istedenfor etter kalenderen.

- Øke frekvensen av veivasking gjennom hele året.
- Ha mer effektiv innkreving av piggdekkgebyret i bomringen gjennom automatiske registreringssystemer.
- Undersøke mulighetene for bedre rensing av luften fra utslippstårn fra tunneler i Oslo.
- Øke de kommunale tilskuddene til å skifte ut gamle vedovner. Kreve at alle vedovner innenfor Ring 3 må være rentbrennende innen 2030.

Miljø og biologisk mangfold

Oslo Høyre vil ta vare på det varierte naturmangfoldet vi har i byen vår, og vi skal forvalte byens biologiske mangfold på en bærekraftig måte. Byens grønne preg skal bevares, også for kommende generasjoner. Oslofjorden er rik på biologisk mangfold. For Høyre er det viktig at det langsiktige arbeidet som har gitt en ren og livskraftig Oslofjord, fortsetter. Høyre vil derfor styrke innsatsen for å redusere plastforurensingen av havet.

Oslo Høyre vil:

- Etablere et treplantingsprogram med vekt på indre by for å styrke Oslos grønne preg.
- Prioritere arbeid for kartlegging og bevaring av biologisk mangfold i Oslo og Oslofjorden.
- Fortsette arbeidet med å åpne bekker og elver i Oslo.
- Sikre allemannsretten i strandsonen.
- Styrke innsatsen mot plastforurensing og arbeide for fjerning av plastavfall ved sjøen.
- Stille krav om at kommunens virksomheter bytter ut engangsplast med nedbrytbare, miljøvennlige alternativer der disse finnes.
- Ta høyde for et klima med økende nedbørsmengder gjennom større krav til løsninger for overvannsproblematikk, f.eks. fordrøyningsbassenger og flere grønne tak.
- Sikre beredskap og relevante tiltak for å håndtere konsekvenser av hetebølger og langvarig tørke.
- Beskytte pollinerende insekter og ivareta gode økosystemer i byrommet, bl.a. gjennom insekthoteller.
- Legge til rette for parsellhager, skolehager og urbant landbruk, samt bevare kolonihagene.
- Arbeide for bedre støyskjerming langs riksveiene og jernbanelinjene.
- Fortsette arbeidet med å fjerne miljøgifter fra grunnen i gamle industritomter.
- Redusere bruken av plastgranulat og redusere avrenningen av granulat fra kunstgressbaner bl.a. gjennom oppsamlingsrister.
- Bevare kulturlandskapene Oslo kommune eier, ved å leie ut til beitemark. Sette i stand og leie ut eller selge hus i tilknytning til disse områdene.

Blågrønne Oslo

Parkene, fjorden, elvene og Marka er rekreasjonsområder som er viktige for byen vår. For å verne de viktigste områdene må vi sikre at de er i aktiv bruk. Marka er flittig brukt av mange. Fjordbyen har gjort sjøen tilgjengelig for innbyggerne, og havnepromenaden er blitt et populært område for store og små. Det er også viktig å legge til rette for bruk av sjøen for båtfolket. Oslo Høyre vil at flere skal få tilgang til fjorden, blant annet ved å etablere flere båtplasser.

Oslo Høyre vil:

- Bevare markagrensen.
- Gjenåpne Akerselva fra Vaterland til Oslo S for å ta tilbake Akerselva som ferdselsåre for småbåter. Samtidig etablere grøntdrag langs elven og slik knytte Akerselva sammen med Fjordbyen.
- Legge til rette for gode forbindelser fra Kvadraturen og ned til fjorden.

- Utarbeide en plan for å styrke vernet av Østensjøvannet og dets omgivelser.
- Gå i dialog med eieren av Galleri Oslo for å frigjøre og byutvikle et større parkområde når busstasjonen flyttes. Målsetningen er at Galleri Oslo og dagens rampe (Nylandsbrua) rives, og at Vaterlandsparken utvides.
- Legge lokk over Majorstuen T-banestasjon og bygge boliger og grøntarealer med sikte på å forbinde Frognerparken med Friggfeltet.
- Kartlegge hvor det kan etableres flere nye parker i sentrum. Utvikle parkene som gode møteplasser for ulike aldersgrupper, med aktiv tilrettelegging for ungdom.
- Etablere egne områder for lufting av hunder i de største parkene.
- Videreutvikle et godt, grønt nettverk av turstier og gangstier fra fjorden til Marka. Forbedre turskiltingen.
- Innføre friluftsporter, begrensede aktivitetsområder ved inngangen til Marka som på Markas premisser inviterer til trening og aktivitet.
- Videreutvikle gode turveier langs Oslos sjøside.
- Etablere et nytt sjøbad på Filipstad. Etablere ny marina og gjestehavn når Filipstad bygges ut.
- Bygge anlegg for tømning av sanitæranlegg fra fritidsbåter i Oslofjorden.
- I samarbeid med båtforeningene etablere flere båtplasser, også for vinterlagring. Legge bedre til rette for utsetting av fritidsbåter.
- Stimulere til overgang til elektrifisering av fritidsbåter, for eksempel ved å støtte ladestasjoner i småbåthavnene.
- Etablere kunstige øyer i Oslofjorden for å tilrettelegge for flere badeplasser og småbåtplasser.
- Legge til rette for opprettelse av flere nye båtforbindelser i Oslofjorden.
- Etablere flere fergebrygger ved badestrendene.
- Oppgradere strendene med stupetårn, badebrygger og lignende.
- Sikre flere tur- og friluftsområder langs Alnaelva, samt forebygge forurensende utslipp.
- Arbeide for at flere av byens strender skal tilfredsstille de internasjonale miljøkravene for en Blått Flagg-sertifisering.

Fremtidsrettet byutvikling og trivelige bomiljøer

Oslo har gjennom mange år utviklet seg til å bli en av Europas mest klima- og miljøvennlige byer å bo i. En grønn og familievennlig by er avgjørende for at fremtidige generasjoner skal ønske å bo og trives i Oslo. Oslo er en mangfoldig og urban by der det skal være lett for folk å arbeide, handle og bo miljøvennlig. Byutviklingen må legge til rette for en mer miljøvennlig by, som er mer energieffektiv, og hvor behovet for bilbruk reduseres.

For at sentrum skal være et attraktivt sted å bo og ferdes, må innbyggerne ha god tilgang til parker og møteplasser. Selv om Oslo har mange parkområder, er det med en økende befolkning særlig viktig å ta vare på de grønne lungene og etablere nye. For å skape mer liv i parkene vil vi sammen med lokalbefolkningen og næringslivet finne felles løsninger som kan bringe nytt liv i nærområder, uten å ta bort det grønne. Vi ønsker en moderne og grønn by med flere tak- og nabolagshager. Det er viktig at innbyggerne opplever en levende by, der de kan delta i gode sosiale møteplasser i sentrum, parker og grøntområder.

Oslo Høyre vil:

- Legge boliger, arbeidsplasser og skoler nær større kollektivtilbud.
- Oslo skal hovedsakelig vokse fra sentrum og utover langs T-banenettet gjennom knutepunktfortetting, og det skal tillates å bygge tett og høyt nær sentrale kollektivknutepunkt.

- Sørge for at Fjordbyvisjonen fullføres med nye kulturbygg og boliger også på Filipstad og Vippetangen.
- Omregulere Ormsund fra (buffersone for) havneformål til allmennyttige formål og byutvikling.
- Finne en ny løsning for cruisekai og snuhavnsterminal, slik at dagens cruisekai på Akershusstranden kan frigis til andre formål, som for eksempel næring, kulturtilbud og gjestehavn.
- Byutvikle og fortette området rundt Oslo S, herunder vurdere å bygge over sporområdene.
- Arbeide for at Politihøgskolen forblir i Oslo, eksempelvis i Groruddalen eller Søndre Nordstrand.
- Utvikle et nytt kunnskaps- og mediesenter i Groruddalen hvor bl.a. NRK kan flytte inn.
- Kreve klima- og miljøvennlige løsninger i nye byggeprosjekter.
- Sikre bedre grønne løsninger for utearealer i boligprosjekter gjennom et mer fleksibelt regelverk.
- Legge til rette for økt bruk av takhager i større boligprosjekter.
- Sette av arealer til offentlige, tilgjengelige parkområder ved alle større områdeutbygginger.
- Tilrettelegge enkelte parker for aktiv bruk også om vinteren.
- Vurdere lavere grunneierbidrag til infrastruktur fra utbyggere som prioriterer markedssvake områder.
- Samarbeide med nabokommunene og -regionene om arealer til boligbygging, effektiv kollektivtrafikk og bedre veier.

Gode lokale bomiljøer

Oslo Høyre vil ha en byutvikling som bevarer Oslos historiske særpreg med både tett by og småhusbebyggelse. Det skal være mulig å flytte fra leilighet til rekkehus eller enebolig uten å måtte forlate byen når behovene endrer seg. Vi vil ta vare på de gode lokale bomiljøene og tilrettelegge for at det skal være mulig å bo i Oslo i alle livets faser. Nye prosjekter og utvikling av nye boligområder må gjennomføres med kvalitet og respekt for Oslos grønne særpreg og varierte boligbebyggelse.

Oslo Høyre vil:

- Beholde eksisterende småhusområder og ivareta god strøksidentitet. Ikke tillate at veletablerte småhusområder bygges ned og erstattes med blokkbebyggelse.
- Stramme inn på bestemmelsene i småhusplanen ved å redusere utnyttelsen per tomt, slik at disse områdene bevarer sitt særpreg og bomiljø.
- Sikre et bedre bomiljø med flere småhus og rekkehus i utviklingen av Hovinbyen.
- Sørge for at Gjersrud-Stensrud kan utvikles som et boligområde med småhus og lavblokker.
- Sikre at blokkområdene i Oslo beholder grønt- og rekreasjonsområdene.
- Starte arbeidet med en ny disposisjonsplan for Sørkedalen for å sikre en levende bygd, men innenfor dens naturgitte begrensninger.
- Utarbeide en overordnet plan for samferdselstiltak i Groruddalen som sikrer en prioritering av og sammenheng mellom samferdselsprosjektene, og som legger til rette for trivelige bomiljøer og byutvikling.
- Prioritere Groruddalen i Oslos byutvikling med variert boligstruktur, flere småhus og tilrettelegging for nye arbeidsplasser og handel.
- Videreføre områdesatsinger i Groruddalen, Oslo indre øst og Oslo sør.
- Forsterke områdeløftet på Hovseter.
- Forbedre eksisterende boligområder og utvikle nye ved å bygge lokk over E6 på Furuset og en tunnel mellom Riksvei 4 og Østre Aker vei. Bygge lokk over E18 ved Filipstad, bygge Røtunnelen og opprettholde fremdriften på E6 Oslo øst (Manglerudtunnelen).
- Arbeide for å etablere ny Breivoll stasjon og stasjonsby.
- Legge til rette for etablering av flere arbeidsplasser og levende byrom på Holmlia og Hauketo.

- Fortsette Fjordby-satsingen ved å utvikle Skøyen til et område med arbeidsplasser, gode bomiljøer og god tilgang til sjøen.
- Bevare det gode miljøet for beboere og næringsliv i Skovveien ved å beholde dagens trikketrasé i Inkognitogaten.

En by for alle

I utviklingen av byen vår må vi legge til rette for at Oslo har en mangfoldig befolkning. Oslo Høyre er bekymret for at flere småbarnsfamilier flytter ut av Oslo, og vil jobbe for at det skal være mulig for både studenter, småbarnsfamilier, enslige og eldre å bo i byen. Oslo skal være en god og inkluderende by for alle som bor her i ulike livsfaser.

Det er viktig at alle som bor i nærmiljøet, er kjent med konsekvensene av et byutviklingsprosjekt. Da er det grunnleggende å ha gode demokratiske medvirkningsprosesser for de som er berørt av utviklingen. Vi ønsker å inkludere innbyggerne på en enda bedre måte når byggeprosjekter skal avgjøres.

Oslo Høyre vil:

- Utvikle flere familieboliger i familievennlige omgivelser i Oslos randsone der det er naturlig, og i dialog med utbyggere.
- Sikre at flere kan eie egen bolig, med ulike former for finansiering av boliger, blant annet gjennom leie-til-eie-ordningen.
- Endre leilighetsnormen for å tilrettelegge for bygging av flere mindre leiligheter.
- Utrede boligmodeller der en andel av boligene forbeholdes førstegangskjøpere.
- Være positiv til ulike type boliger og boformer som ivaretar ulike livsfaser, familieformer og boligbehov, f.eks. skilsmisseboliger, omsorgsboliger og kollektiver.
- Etablere kombinasjonsprosjekter med omsorgsboliger og studenthybler, slik at det skapes flere felles arenaer for unge og eldre.
- Sikre universell utforming i all ny infrastruktur for å bedre tilværelsen for mennesker med nedsatt funksjonsevne.
- Sikre at nye prosjekter tilpasses eksisterende bomiljø.
- Sikre innbyggerne reell og god medvirkning i byutviklingssaker. Gangen i byggesakene skal gjøres mer tilgjengelig og forståelig. Innføre bruk av 3D-modeller ved større byggesaker, slik at publikum bedre kan sette seg inn i det aktuelle byggeforslaget, inkludert god informasjon om sol- og skyggeforhold.
- Utrede sterkere og tidligere demokratisk medvirkning i reguleringsplaner, der tidlig dialog mellom Plan- og bygningsetaten og bydelsutvalgene inngår.
- Effektivisere saksbehandlingen i Plan- og bygningsetaten.

Levende bysentrum

Et godt byliv skapes av menneskene som bruker byen. Oslos urbane kvaliteter gjør byen til et attraktivt sted å bo og Oslo sentrum til et godt møtested for innbyggere og besøkende. Et levende sentrum krever flere boliger, åpne møteplasser, gode kulturtilbud og variert handel.

Oslo Høyre vil:

- Prioritere byggesaker i Plan- og bygningsetaten som gir flere boliger i sentrum.
- Arbeide for en plassering av Kiel-fergens terminal som muliggjør bedre byutvikling på Filipstad. Etablere flere boliger i Vika og koble sammen Vika og Filipstad.
- Legge til rette for et betydelig antall boliger i Kvadraturen.

- Legge til rette for nye boligprosjekter mellom eksisterende bygg og på toppen av eksisterende bygg.
- Åpne opp gårdsrom i sentrum for å skape nye byrom og gjennomgangsråder.
- Ruste opp byrommene i Kvadraturen og oppgradere byinventaret.
- Som utgangspunkt i nye reguleringssaker legge inn publikumsrettede aktiviteter i første etasje av sentrumsbygninger.
- Etablere flere benker og sittegrupper på byens torg og møteplasser.
- Utvikle et parkområde på Tullinløkka, samt vurdere kulvert under bakken som kan gi sammenhengende park med universitetshagen til UiO.
- Legge til rette for etablering av leke- og møteplasser for barn og ungdom, gjerne i forbindelse med parker og grøntområder.
- Sørge for at etablering av permanente terrorsikringstiltak i parker og gater viser respekt for omgivelsene og ivaretar estetiske krav.
- Arbeide for et godt tilpasset regjeringskvartal på Hammersborg.

Historiske Oslo

Oslo har en unik historie med mange verdifulle historiske bygninger som det er viktig å ta vare på. Oslo Høyre ønsker å gjøre gamle og historiske bygninger tilgjengelige for flere av byens innbyggere og åpne opp for at de kan brukes på nye måter. Det er viktig at kommunen samarbeider godt med private i utviklingen av kulturbygg i sentrum. Oslo Høyre er glad for at Nationaltheatret ønsker å overta Munchmuseet på Tøyen og utvikle det til en teaterscene.

Oslo Høyre vil:

- Utvikle Middelalderbyen som område og knytte det sammen med Ekebergåsen og Fjordbyen, slik at området blir en tilgjengelig møteplass og et helhetlig byrom. Det er en målsetting å gjenskape torget ved å flytte bussrutene vekk fra det samt gjenoppføre deler av et middelaldersk bymiljø ved vannspeilet. Lokomotivverkstedet i Middelalderparken tilrettelegges f.eks. som kunstnerverksted og formidlingslokale.
- Rehabiliter og skape ny funksjonalitet til Oslos historiske bygg og områder, og vurdere opprustning, belysning, sikring og nye funksjoner som styrker områdene og gjør dem mer attraktive. Dette bør gjerne gjøres i samarbeid med næringsliv og lokale aktører.
- Selge gamle Deichmanske hovedbibliotek.
- Vitalisere Kvadraturens bymiljø ved at Samtidsmuseets gamle bygning på Bankplassen åpnes for publikumsrettet aktivitet.
- Utvikle Botsfengselet med særlig vekt på tilgang for allmennheten.
- Støtte opp om Klimahuset ved Botanisk hage.
- Videreføre Nasjonalgalleriet som museum.
- Styrke vedlikeholdet av kirkebygg og sikre viktige kulturhistoriske bygninger.
- Tilrettelegge på best mulig måte for at regjeringens beslutning om å bygge et nytt vikingtidsmuseum realiseres raskt.

Trygge og inkluderende byrom

Alle skal føle seg trygge i byen vår. Å skape trygge bolig- og byområder er en av kommunens viktigste oppgaver. Oslo Høyre mener at innbyggernes trygghet skal veie tungt i byplanlegging og ved utforming av kommunale tjenester. Sperringer og andre tiltak som settes i verk for å sikre at innbyggerne er trygge, må også utformes på en estetisk tilfredsstillende måte.

En trygg by forutsetter at politiet er der når vi trenger det, og at politiet arbeider forebyggende, særlig med barn og unge. Det er viktig å ha gode samarbeidsarenaer mellom bydelene og politiet.

Ingen deler av byen skal ha lovløse rom, og politiet må ha som ambisjon å etterforske all kriminalitet, også hverdagskriminalitet.

Oslo Høyre vil:

- Gjenetablere Oslovaktene som en egen enhet for å skape økt trygghet i Oslo.
- Styrke Natteravnene og andre frivillige som bidrar til en tryggere by.
- Sørge for at personer som oppfører seg ubehagelig, pågående gateselgere, trakasserende personer og personer som driver med sexsalg, bortvises.
- Innføre forbud mot organisert tigging i Oslo.
- Legge til rette for at byrom som av ulike årsaker blir liggende tomme over lengre tid, kan brukes til for eksempel lekeplasser, ballbinger og street basket.
- Legge til rette for flere offentlige toaletter.
- Gjøre det enklere for innbyggerne å melde fra om manglende lyssetting eller andre forhold som bør endres, for å bidra til økt trygghetsfølelse.
- Jobbe for fortsatt økning i politistillinger i Oslo.

5. Handel, næringsliv og turisme

Næringslivet er en viktig del av bybildet. Små, mellomstore og store bedrifter setter et positivt preg på byen ved å skape arbeidsplasser, handel, turisme og en levende by. Et mangfoldig næringsliv gir spennende opplevelser og unike muligheter for innbyggerne og de som besøker byen vår. Oslo skal derfor også være en hovedstad for næringslivet. Det skal gjøres ved å gi bedriftene forutsigbare og gode rammevilkår, slik at det blir enkelt å drive bedrift i byen. For å legge til rette for mer handel og næring i byen må vi se avgifts-, nærings- og byutviklingspolitikken i sammenheng.

Oslo er en svært populær reiselivsdestinasjon, og antallet turister til Oslo øker år for år. Kommunen må legge til rette for at service-, handels- og reiselivsnæringen i Oslo har så gode vilkår som mulig. Oslo skal være en åpen og tilgjengelig by, både for oss som bor her, og for alle som besøker byen vår.

Oslo Høyre vil:

- Sikre en byutvikling med gode rammevilkår for næringsdrivende som skaper verdier for samfunnet.
- Legge til rette for næringsvirksomhet, spesielt handel, lytte til handelsnæringen og iverksette tiltak for å motvirke nedgangen i sentrumshandelen.
- Spre klynger av utdanningssteder og arbeidsplasser over hele byen og i tilknytning til kollektivtransporten.
- Innføre mer fleksible skjenketider over hele byen såfremt det ikke er til vesentlig sjenanse for beboerne.
- Legge til rette for at serveringssteder kan utvide uteserveringen i våre felles byrom, og legge til rette for servering og annen egnet næringsvirksomhet i parker.
- Tillate at sentrumsforretninger kan servere lav-alkoholholdig drikke til sine kunder.
- Utvide salgstidene for alkohol i butikk til butikkenes åpningstid.
- Jobbe for at Oslo skal få status som turistkommune, med mulighet for å kunne ha søndagsåpne butikker.
- Sørge for at kommunale bygg ikke står ubenyttet uten konkrete planer for fremtidig bruk. De bør vurderes solgt til private.
- Arbeide for at dagens ordning med et begrenset antall drosjeløyver erstattes med en godkjenningsordning med vandelsattest.
- Etablere langsiktige løsninger for turistbusser i tilknytning til store turistattraksjoner.
- Redusere unødvendige detaljkrav for næringsarealer i nye prosjekter.

6. Opplevelsesbyen Oslo

Oslo er en by rik på opplevelser. Vi har et variert handels- og restaurantliv og et inspirerende kulturliv. Idretten og frivilligheten bidrar til aktiviteter for barn og voksne i alle aldre. Oslo Høyre vil jobbe for å legge forholdene til rette for at både handelen, kulturen, idretten og frivilligheten kan blomstre og vokse.

Oslo som kulturby

Oslo Høyre vil legge til rette for et mangfoldig kunst- og kulturliv. Kulturarven er en del av vår identitet, og skaper tilhørighet. Et mangfoldig kunst- og kulturliv bidrar i samfunnsdebatten, kan virke som et korrektiv og berike menneskers liv. Samtidskunsten er morgendagens kulturarv.

Kulturlivet må utvikles på egne premisser og være fritt. En av kommunens viktigste oppgaver på kulturområdet er å legge til rette for at byens kulturliv får gode og forutsigbare levevilkår. Oslo Høyre vil at politikerne skal vedta premissene, prioriteringene og rammene for kulturpolitikken, men at de konkrete tildelingene skal være begrunnet i faglige vurderinger. Kommunens støtteordninger til kulturlivet må ivareta både de små og de store aktørene.

Oslo vokser og har innbyggere fra mange ulike kulturer. Det er viktig å legge til rette for dette mangfoldet også i kulturtilbudet. Oslo Høyre vil oppmuntre og gi gode rammevilkår til uavhengige kulturentreprenører som skaper kulturopplevelser utenfor de faste institusjonene, og som bidrar til å styrke Oslo som en internasjonal interessant konsert- og kulturby.

De nye kulturbyggene Munchmuseet, Deichmanske hovedbibliotek og Nasjonalmuseet skal være kultur- og kunnskapsbygg som hele byens befolkning kan bruke for læring og inspirasjon. Høyre ønsker at Oslo kommune og staten sammen skal igangsette et markedsføringsløft for Oslo med utgangspunkt i åpningen av de tre nye kulturinstitusjonene sommeren 2020. Målet må være å bruke denne anledningen til å løfte frem Oslo som en ledende kulturby i Europa.

Oslo Høyre vil:

- Sørge for et godt bibliotektilbud i hele byen.
- Sikre at det nye hovedbiblioteket i Bjørvika blir brukt til bibliotekets aktiviteter.
- Fullføre satsingen på meråpne biblioteker.
- Prioritere bevilgninger til drift av det store mangfoldet av kulturaktører og særlig legge vekt på forutsigbare rammebetingelser.
- Stimulere til økt samarbeide mellom kulturaktører i Oslo for å styrke kvalitet og sikre at offentlige tilskudd brukes best mulig, gjerne også ved at det bevilges flerårig støtte til kulturinstitusjoner.
- Fortsette satsingen på å gjøre Oslo til en attraktiv by for produksjon og visning av film.
- Utarbeide en plan for kulturell infrastruktur som vurderer og identifiserer behov for produksjons-, øvings- og visningssteder.
- Sikre utplassering og formidling av kommunens kunstsamling, slik at alle i byen har tilgang til kunst av høy kvalitet i kommunens bygg og i byens uterom.
- Gjøre det enklere for kulturaktørene å bruke byens offentlige rom.
- Legge til rette for koordinering av arrangementer ved å lage en arrangementsstrategi sammen med næringslivet.
- Sette av midler til en ekstraordinær markering av Oslos nye kulturbygg og invitere staten til å bevilge et tilsvarende beløp.

Økt kunst- og kulturtilbud til barn og unge

Å tilby gode tilbud til barn og unge innen kulturfeltet er et viktig bidrag for både lek, læring og dannelse. Oslo Høyre vil at alle barn og unge skal få tilbud om både å oppleve og utøve kunst- og kulturaktiviteter.

Oslo Høyre vil:

- Prioritere støtte til virksomheter som har kulturtilbud til barn og unge.
- Styrke tilbud som har barn og unge som målgruppe, som Den kulturelle skolesekken og Ung Kultur Møtes (UKM).
- Bidra til at kulturtilbudet ved etablerte kulturinstitusjoner brukes mer når det satses på Den kulturelle skolesekken.
- Øke dekningsgraden for Kulturskolen og arbeide for flere kulturstasjoner i byen.
- Videreutvikle tilbudet til barn og unge ved Oslo Nye Teater og legge inn tilskuddet til teateret som egen post i Oslo kommunes budsjett.
- Etablere minst tre nye Biblo (etter modell av Biblo på Tøyen), slik at det er Biblo både i øst, syd, nord og vest i Oslo.

Idrettsbyen

Fysisk aktivitet, enten det er gjennom organisert idrett, mosjon eller friluftsliv, er viktig for både livskvalitet og folkehelse. Oslo Høyre ønsker at alle skal kunne delta i eller utøve idrett, og at det skal være enkelt å trene eller oppsøke friluftsliv. Breddeidretten er en forutsetning for at vi også får toppidrettsutøvere. Store internasjonale og nasjonale mesterskap er viktige arrangementer for Oslo, og her vil vi jobbe for at næringslivet i større grad bidrar med finansiering.

Oslo Høyre vil:

- Sette av tilstrekkelig med arealer til idrettsanlegg i byplanleggingen.
- Legge til rette for samarbeid med næringsliv, boligbyggelag og andre om bygging av idrettsanlegg, herunder svømmeanlegg, spesielt i de deler av byen som har dårlig dekning.
- Prioritere anlegg for flerbruk, blant annet på Veterinærhøyskoletomten på Adamstuen.
- Arbeide for at det etableres enklere anlegg for egenaktivitet, som tuftparker, street basket og parkour-anlegg, flere steder i byen.
- Sørge for et forpliktende samarbeid mellom skolen og idrettskretser for å kvalitetssikre idrettstilbud til barn i skoletiden og etter skoletid.
- At ordningen med gratis trening for barn og ungdom i kommunale anlegg videreføres.
- Etablere en byomfattende ordning for å dekke kontingenter for barn og ungdom i lavinntektsfamilier, samt styrke bytte- og låneordninger for idrettsutstyr.
- Gi særskilt prosjektstøtte til idrettsklubber for barn og unge i deler av byen hvor det er vanskelig å få til aktivitet på grunn av manglende ressurser.
- Legge til rette for bedre tilgang til kommunale idrettsanlegg for den uorganiserte delen av idretten.
- Øke antall svømmebassenger med sikte på at hver skolekrets skal ha enkel tilgang i forbindelse med svømmeopplæring.
- Legge til rette for utvidelse av Oslo Vinterpark på Tryvann og Oslo Skisenter på Grefsenkollen.
- Utrede en forbedring av kollektivtilbudet til Oslo Vinterpark.
- Åpne for at private kan utvikle et publikumstilbud i Tryvannstårnet.
- Utvide timene for lysløyper i Marka.

Frivilligheten

Oslo Høyre vil at det skal være enkelt å drive frivillig arbeid. Frivilligheten er et svært verdifullt supplement til de offentlige tjenestene. Høyre ønsker å støtte frivilligheten gjennom tilskudd, samarbeid og tilrettelegging.

Flest mulig må oppfordres og gis anledning til å bidra i frivillig arbeid. Retningslinjer, vilkår og informasjon om offentlige støtteordninger for frivillig arbeid skal være lett tilgjengelige og tydelige, slik at det er enkelt å søke støtte. Rapporteringskrav må også forenkles og tilpasses tilskuddet.

Oslo Høyre vil:

- Styrke frivilligheten i hele byen og stimulere til mangfold og nyskapende initiativ. Terskelen for å organisere og å delta i frivillig arbeid skal være lav.
- Legge til rette for sambruk av kommunale bygg og frivillig aktivitet, for eksempel økt bruk av skolebygg etter skoletid, på vilkår frivillige aktører har mulighet til å benytte seg av.
- At bydelene skal ha ansvar for å tilrettelegge for frivillig virksomhet, hver i sin bydel.
- At midler til frivilligheten i størst mulig grad går til konkrete og lokalt forankrede tilbud.
- Samordne og forenkle søknadsprosesser for tilskudd til frivillig arbeid.

7. Smart by

Globalt ser vi at byene er drivere i den økonomiske utviklingen. Vi skal tilrettelegge for nærings- og gründervirksomhet i byen vår og sørge for at Oslo er et naturlig valg for bedrifter som ønsker å lokalisere seg i hovedstadsregionen.

Oslo kommune skal være innbyggernes kommune. Kommunen skal tilby brukervennlige, gode og effektive tjenester som er tilpasset behovene innbyggerne har i et stadig mer digitalisert samfunn.

Oslo Høyre er imot eiendomsskatten i Oslo. Eiendomsskatten på private boliger er en usosial skatt som rammer urettferdig og uavhengig av betalingsevne. Eiendomsskatten på næringseiendom er en ekstra skatteregning til alle arbeidsplasser i byen vår.

Digitale Oslo

Samfunnet er i stadig endring, og nye digitale og teknologiske løsninger gir oss nye muligheter for hvordan leve og ferdes i byen vår. Alt fra kollektivbillett og parkeringsavgift til kontakt med kommunen om avfallshenting eller byggesøknader kan nå enkelt gjøres gjennom digitale kanaler. Oslo kommune skal hele tiden være i front i utviklingen av den smarte byen. Nye løsninger bidrar til rimeligere, mer effektive og brukervennlige tjenester. Når kommunen digitaliserer og innfører ny teknologi, er det viktigste at innbyggerne får bedre og mer effektive løsninger og tjenester.

Oslo Høyre vil:

- At det skal være enkelt for innbyggerne å kontakte kommunen og å finne frem i tjenestetilbudet. Digital kommunikasjon med kommunen bør være så attraktiv at den foretrekkes av innbyggerne.
- At kommunen som hovedregel skal kjøpe digitale løsninger og plattformer hos private aktører, ikke utvikle egne systemer.
- Gjøre stordata fra kommunen effektivt tilgjengelig for å utvikle nye tjenester, produkter og forretningsmodeller der dette ikke er i konflikt med innbyggernes personvern.
- Gjennomføre en digital-vask hvor de ulike etatene og bydelene kommer med innspill til å forenkle regelverk og digitalisere tjenester (etter modell fra innspill om forenklinger/tidstyver i næringslivet og offentlig sektor).
- At kommunal saksbehandling skal preges av rask og effektiv saksbehandling og ha fleksible åpningstider. Dersom tidsfrister for saksbehandling ikke overholdes, skal gebyret frafalles.
- Sammen med næringslivet etablere stipendordninger og priser som fremmer gründerskap.
- Se på mulighetene for å gjøre Oslo kommune til en pilotkommune for å helautomatisere kommunens saksbehandling av velferdstjenester.
- Bistå gründere som ønsker å ta del i EU-programmer som styrker næringslivet.
- Arbeide for at Oslo skal være en attraktiv by for etablering av og investering i gründerbedrifter. Vi skal bistå næringsklynger og innovasjonsmiljøer med å tiltrekke seg internasjonal arbeidskraft og kapital.

Kommunen som tjenesteyter og oppdragsgiver

Oslo skal støtte opp om gründere og legge til rette for et miljø der næringsliv, forskning og utdanning møtes sammen med kommunen for å løse fremtidens utfordringer. Gjennom innovative offentlige innkjøp gir vi bedriftene mulighet til å utvikle nye løsninger, mens det offentlige og innbyggerne får bedre produkter og tjenester. Kommunen skal være åpen og tilgjengelig og spille på lag med innbyggerne. Oslo kommune skal bruke sin innkjøpsmakt til å hindre at kriminelle aktører får innpass

i arbeidslivet. Oslo Høyre vil at bystyret skal utrede kommunens organisering med sikte på å redusere antall bydeler og vurdere bydelenes rolle og funksjoner.

Oslo Høyre vil:

- Avvikle eiendomsskatten så raskt som mulig. For bolig skal dette skje i løpet av kommende bystyreperiode.
- Innføre forsøk med alternative private finansieringsordninger som et supplement til offentlig finansiering av sosiale entreprenører.
- Bruke kommunens innkjøpsmakt til å stimulere næringslivet til nytenkning, klimavennlige løsninger og samarbeid. Snakke mer med aktørene i forkant av innkjøpsprosesser.
- Øke bruken av innovative offentlige innkjøp.
- Forenkle de kommunale anbudsprosessene, styrke innkjøpskompetansen og samarbeide bedre på tvers av sektorer og bydeler.
- Stille miljøkrav i alle kommunens anbud og innkjøp, til både produkter, tjenester og transport.
- Selge eiendommer som ikke brukes i den kommunale velferds- og tjenesteproduksjonen.
- Ha blant landets laveste gebyrer på kommunale tjenester.
- Innføre årlige servicetester av bydelenes bestiller- og NAV kontorer.
- Gjennomføre en avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform som vil gi insentiver til mer effektiv kommunal drift.
- Lage en handlingsplan mot svart arbeid og bekjempe arbeidslivskriminalitet gjennom å stille klare krav til Oslo kommunes leverandører gjennom kommunale anskaffelser og ved å styrke samarbeidet mellom kommunale og statlige etater.
- Gjennomføre en bydelsreform med sikte på færre og sterkere bydeler.

Kommunen som arbeidsgiver

Oslo kommune skal være en attraktiv arbeidsplass hvor de ansatte leverer høy kvalitet på tjenester og service til Oslos innbyggere. Gjennom god arbeidsgiverpolitikk og kompetansebygging skal Oslo kommune tiltrekke seg dyktige fagfolk og talenter innen ulike fagområder. Alle som jobber i Oslo kommune, skal vite at det er mulig å gjøre karriere i kommunen. Kommunen skal være en attraktiv arbeidsgiver som satser målrettet på lederutvikling. Målene det styres etter, skal være overordnede og på riktig nivå.

Oslo skal være en foregangskommune for inkluderende arbeidsliv. Heltidsarbeid og faste ansettelser skal være hovedregelen, og kommunen skal jobbe målrettet med å redusere uønsket deltidsarbeid.

Oslo Høyre vil:

- At kommunen skal oppleves som en god og faglig attraktiv arbeidsplass.
- Gjennomgå og forenkle de kommunale rapporteringsrutinene.
- Satse på lederutvikling og faglig interessante arbeidsoppgaver for å rekruttere og holde på gode ledere.
- Iverksette systematiske tiltak for kompetanseheving for de ansatte.
- Utvikle en god politikk for et inkluderende arbeidsliv, slik at mennesker med funksjonshemning får gode muligheter til en tilrettelagt arbeidsplass i kommunen.
- Legge til rette for at flere seniorer vil ønske å stå lenger i arbeid, eksempelvis ved fleksible arbeidstidsordninger og aldersgrensebestemmelser.
- Fast ansettelse skal være hovedregelen. Kommunen skal jobbe målrettet for å redusere uønsket deltid i de sektorer hvor det er utbredt.
- Jobbe målrettet med sykefraværet i spesielt utsatte sektorer.

- Innføre utvidede åpningstider og fleksibel kjernetid for medarbeidere i Oslo kommune.
- Gjennomføre en mer bærekraftig og rettferdig pensjonsreform for alle nye ansettelser i Oslo kommune, etter modell av den som allerede er gjennomført i Sporveien.
- Tilby flere praksisplasser for å gi flere innpass i arbeidslivet og tilrettelegge for at de som er under utdanning og kvalifisering, kan kombinere det med praksisen.
- Satse på lærlinger i egen virksomhet og ved å stille krav i offentlige innkjøp.
- Utvide bruken av anonyme søknader til stillinger i Oslo kommune.